

40e jaargang nr. 4 - Winter 2019

VAN ZOYS

TOT

SOEST

Tijdschrift van de Historische Vereniging Soest/Soesterberg

INHOUDSOPGAVE

	pag
• Voorwoord van de redactie	3
• Berichten van het bestuur	5
• In memoriam Frans Stokhof de Jong	9
• Van bidprentjes tot dankbetuigingen	11
• Kampoord in Soesterberg	15
• Verdwenen panden langs de Oude Rijksweg Soest	26
• Luchtbeschermingsdienst Soesterberg	29
• Oorlogsdagboek van tante Martha 1944-1945, deel 1	36
• Verdwenen Soest; Bouwsels langs de Duinweg	44
• Het Vaarderhoogt en omgeving rond 1960	49
• Verschenen boekwerken	53

HISTORISCHE VERENIGING SOEST/SOESTERBERG

Contactgegevens:

Steenhoffstraat 46
3764 BM Soest
info@hvsoest.nl
www.hvsoest.nl

Secretariaat:

Voorzitter: Martijn da Costa
Vice voorzitter: Paul Verhoeven
Secretaris: Johan van 't Klooster
Penningmeester: Patrick Kuijpers
Overige leden: Hanneke Roskam
Rob van Es

Omslagfoto

Een van de verdwenen panden langs de Rijksweg die door Soest heen liep. Oorspronkelijk een bankgebouw en later in gebruik als kantoor voor de Burgerlijke Stand.

VOORWOORD VAN DE REDACTIE

Voor u ligt het laatste nummer van 2019. Een editie met veel artikelen en een range van onderwerpen. Zoals hopelijk bij eenieder bekend is, nemen de activiteiten binnen HVS verder toe. Recent hield René van Hal 2 keer (vanwege de grote belangstelling) de presentatie over de vroegere panden langs de Rijksstraatweg; nu beter bekend als de straat met de 8 namen. Of zo u wilt: vanaf de Vredeshofstraat tot de Birkstraat. Een verkorte weergave van zijn presentatie vindt u in deze uitgave.

Op de website van HVS staat een groot bestand van zogenaamde bidprentjes. Binnen het bestand kunt u zoeken op naam. Onze IT-technici werken nog aan een verdere uitbreiding van dit onderdeel van de site. Overigens ook aan het digitaliseren van de Van Zoys tot Soest werkt men hard. Voor het laatste nieuws voor weetgrage leden kunt u terecht op de HVS-site.

Om op de bidprentjes terug te komen: in dit blad staat informatie als kennismaking met deze HVS-dienst.

In deze uitgave leest u het eerste deel van het dagboek uit het laatste oorlogsjaar van een jonge vrouw. Haar belevenissen schreef ze op in haar dagboek. Haar neef Hans van Hees heeft het bewerkt voor publicatie in de Van Zoys tot Soest. Hierbij is de tekst zoveel mogelijk in originele staat gehouden, zoals zijn tante Martha dat in 1944 en 1945 heeft opgeschreven. Voor degenen die het meegemaakt hebben zal het ongetwijfeld een bron zijn van herkenning. Voor de jongeren onder ons geeft het een heel goed beeld van hoe de oorlog door de mensen toen is ervaren.

Bij Vaarderhoogt denkt vrijwel iedere Soester (maar ook mensen van daarbuiten) direct aan het tuincentrum. De naam is echter ouder dan menigeen zal weten. Over het gebied rond de Dorresteinweg tussen de Koningsweg en de Wieksloterweg hebben we een artikel opgenomen.

Jan de Mos neemt ons mee naar de historie van een der vakken langs de Amersfoortsestraat (de Wegh der Wegen) alwaar ooit Kampoord

was gevestigd. De ontwikkeling van het terrein is gevarieerd en zal uiteindelijk bij veel lezers een bron van herkenning zijn. Lekker informatief en prachtig geschreven. Een aanrader om er even voor te gaan zitten.

Verdwenen Soest is een vaste rubriek in de Soester Courant. Al heel lang is dat een veelgelezen stukje in de krant. Minder bekend is dat de rubriek mede mogelijk wordt gemaakt door HVS. U kan de informatie over Verdwenen Soest ook inzien op de website van HVS. Een van de leuke speurtochten was die naar broederij Keizer. Hoe die is verlopen leest u in het artikel van René van Hal.

Tot slot nog een stuk over de afdeling Luchtbescherming in Soesterberg, door Dik Top. Het handelt over de verschrikkingen van de oorlog in Soesterberg. Zo komen we langzaam toe aan het nummer dat we in het voorjaar willen doen uitkomen met verhalen over de oorlog in de gemeente Soest. Als u bijzondere verhalen heeft over de tweede wereldoorlog en/of over de dagen van de bevrijding dan wil de redactie dat heel graag vernemen.

De viering van 75 jaar vrijheid willen en mogen we niet zomaar aan ons voorbij laten gaan.

Namens de redactie wens ik u allemaal veel leesplezier. Natuurlijk ook fijne feestdagen en alvast alle goeds voor het nieuwe jaar 2020. Het jaar waarin HVS 40 jaar bestaat, maar dat gaat u vast en zeker nog wel merken.

Paul Verhoeven

BERICHTEN VAN HET BESTUUR

De klitsavond op 7 januari 2020

De start van het nieuwe jaar is de jaarlijkse klitsavond, welke zal plaatsvinden in de Gilde zaal. Hier kunnen we elkaar de allerbeste wensen overbrengen en met elkaar klinken op een voorspoedig 2020. Dit onder het genot van de traditionele boerenjongens en boerenmeisjes. Joop Piekema heeft voor ons weer een spannende kwis in elkaar gezet. De inloop is vanaf 19.30 en we starten om 20.00 uur.

E-mail adres

Op dit moment hebben we 210 email adressen van onze leden. Wederom willen wij u vragen uw email adres aan ons secretariaat: *info@hvsoest.nl* door te geven. Het is bovendien het voordeel dat u sneller wordt geïnformeerd.

Ledenbestand

Voor zover ons bekend zijn in de afgelopen periode overleden mevrouw C. Boerenkamp-van der Kleij, de heer C. Schijf, de heer F. Stokhof de Jong en de heer D. van den Heuvel. Wij wensen de nabestaanden de kracht toe om het verlies te dragen.

Als nieuw lid hebben zich in de afgelopen periode aangemeld mevrouw V. de Graaff en mevrouw C. Roest, de heren J. Kloppenburg, B. Tichelaar, P. van den Heuvel en P. Thijssen.

Contributie

Nog steeds hebben niet alle leden aan hun financiële verplichtingen voldaan. **Wij dringen er bij u op aan om vóór 1 januari 2020 de contributie 2019 te betalen.**

De vereniging ontvangt geen subsidie en moet het doen met een bescheiden jaarbudget. Wij hebben uw contributie nodig. Het kan en mag toch niet zo zijn dat u in december de contributie van het lopende verenigingsjaar nog niet heeft betaald? Indien de penningmeester uw contributie 2019 niet heeft ontvangen vóór 1 januari 2020 wordt de bezorging van VZTS vanaf januari opgeschort.

Ingesloten treft u ook de contributie factuur voor het jaar 2020 aan. Deze mag u vóór 1 januari 2020 betalen..... Opschorting van de bezorging vindt ook plaats als de contributie 2020 wel is betaald, maar niet van 2019.

Voor de leden die in het buitenland wonen stijgen de portokosten. Daarom zijn wij genoodzaakt om de contributie voor die leden te verhogen tot € 59,00 per jaar.

Onze vernieuwde website

Heeft u onze nieuwe website al gezien? Inmiddels is de website aangepast en op heel veel punten aanzienlijk verbeterd. Naast een schat aan informatie, artikelen over diverse (historische) onderwerpen en vele afbeeldingen, treft u ook gegevens aan over activiteiten van HVS en van andere instanties in de regio. De website is veel uitgebreider, actueler en aantrekkelijker. Raadpleeg regelmatig de website om op de hoogte te blijven van de activiteiten. Deze kunt u vinden in de rubriek “Agenda” en in de kolom “Activiteiten”. U wordt er wijzer van!

Zo kunt u snel en simpel de collectie bidprentjes bewonderen met de mogelijkheid om nieuwe bidprentjes toe te voegen. Als iemand bidprentjes heeft die nog niet op de site staan kunt u deze bij ons inleveren, bij voorkeur per mailbericht aan info@hvsoest.nl. Uiteraard kunt u ze ook afgeven aan de balie van het Museum.

Oude nummers van “van Zoys tot Soest” zijn nu ook te vinden op de site.

Kortom, bekijk wekelijks www.hvsoest.nl

De werkgroep communicatie

De werkgroep heeft diverse malen vergaderd. De werkgroepleden Peter Beijer en Rene van Hal zijn hard aan 't werk om een boekje over Soest te maken, dat we aan nieuwe inwoners beschikbaar zullen gaan stellen. Het boekwerk maken we in overleg en in samenwerking met bedrijven en instanties buiten onze vereniging. De afspraken liggen nog niet vast maar we hopen daar in het eerste kwartaal van 2020 meer over te kunnen melden.

Verdere activiteiten voor werkgroep zijn het opzetten van nieuwsbrieven, publiciteit zoeken en de pers blijven interesseren voor de activiteiten van HVS.

Monumenten

De gemeente Soest werkt aan een nieuwe monumentenlijst. Helaas was de lijst nog niet gereed bij sluiting van de inbreng van kopij voor dit blad. Zodra deze gereed is zullen wij dat op onze website melden

40 Jarig jubileum in 2020

Op 8 mei 2020 is het veertig jaar geleden dat bij de notaris een aantal geïnteresseerde in de lokale Soester geschiedenis de Historische Vereniging Soest oprichtten. Dit achtste lustrum wordt gevierd. Nadere berichten daarover gaan volgen. Hou www.hvsoest.nl in de gaten!

Maandelijks thema avonden

Bij wijze van proef wil het bestuur in samenwerking met Jan de Mos elke maand *Het Historisch Cafe* organiseren. De nadruk ligt hier op het delen van kennis en informatie over Soest en haar inwoners tijdens bijeenkomsten waarin wij ook van de deelnemers een inbreng verwachten. Houdt u de website (www.hvsoest.nl) in de gaten voor nadere mededelingen.

Inmiddels hebben we de decemberbijeenkomst achter de rug waarin transportbedrijf Ben Becker een levendige en mooie presentatie gaf van de historie van het bedrijf. Vanwege de grote belangstelling zal de lezing op (waarschijnlijk) 20 januari herhaald worden. Er is nog plaats dus belangstellenden kunnen zich nog aanmelden via info@hvsoest.nl.

Kwartaalactiviteiten

Door de overweldigende belangstelling op 24 september voor de presentatie van de verdwenen panden langs de “Rijksstraatweg” is er op 5 november een tweede presentatie geweest waar wederom ruim 60 belangstellenden van hebben genoten. Met dank aan René van Hal voor zijn presentatie met mooie beelden van de oude panden. Het bestuur is hierover heel tevreden. Kennelijk hebben de leden behoefte aan een bijeenkomst met een interessant onderwerp.

De eerste kwartaalactiviteit zal volgend jaar na de pauze van de algemene leden vergadering (alv) plaatsvinden. Deze is op **dinsdag 31 maart 2020**. Overige data zijn:

- dinsdag 30 juni
- dinsdag 15 september
- dinsdag 11 december

Hou de website www.hvsoest.nl in de gaten voor het programma. Zonder tegenbericht vinden de bijeenkomsten plaats in de Gildenzaal. De aanvang is om 20.00 uur en vanaf 19.30 uur is de inloop.

Namens het bestuur,
Martijn da Costa, voorzitter

IN MEMORIAM

FRANS STOKHOF DE JONG

Op zondag 23 september jl. heb ik in Klazienaveen de laatste eer bewezen aan Frans Stokhof de Jong, die op 18 september na een slopende ziekte van enkele maanden aldaar is overleden.

Frans is geboren op 6 januari 1945 te Soest, samen met zijn tweelingzusje Claartje. Zijn zusje is na enkele maanden overleden. Zijn ouders waren de kunstenaar Abram Stokhof de Jong en Ans Sinnige, die textielkunst vervaardigde. De familie woonde vanaf 1942 in het voormalige kerkgebouwtje aan het Witte Paardstraatje tot 1960, toen de familie verhuisde naar Utrecht. Frans heeft zijn jeugd doorgebracht in Soest. Na zijn middelbareschooltijd volgde hij een technische opleiding gericht op zijn latere beroep van architect. In het eerste decennium van deze eeuw keerde hij terug naar Soest, samen met zijn vrouw Heleen en betrok hij een woning aan de Korte Kerkstraat. Hij spande zich in om het werk van zijn vader overal in het land op te sporen en vast te leggen. In zijn garage groeide het aantal kratten gevuld met krantenknipsels, foto's en aantekeningen over het werk van zijn vader gestaag. Hoewel er in 1999 al een boek was verschenen over het leven en werk van zijn vader, maakte de speurtocht van Frans duidelijk dat er nog veel meer werk was gemaakt. In 2011 werd, ter gelegenheid van de herdenking van de dag dat zijn vader 100 jaar geleden was geboren, in Museum Soest een uitgebreide expositie gewijd aan het werk van zijn vader. De samenstelling en inrichting van deze expositie was vooral het werk van Frans. De door Frans verzamelde gegevens over het werk van zijn vader heeft hij overgedragen aan de Historische Vereniging.

Frans was naast architect ook beeldend kunstenaar. Hij maakte o.a. grote schilderijen in geometrische stijl en kleine artistieke metalen sculpturen.

Van 2004 tot 2013 was Frans bestuurslid van de Historische Vereniging en tot 2011 ook bestuurslid van de Stichting Oud Soest (Museum Soest).

Eveneens tot 2013 was hij lid van de monumentencommissie van Soest. Ook heeft hij gedurende een reeks van jaren deel uitgemaakt van de monumentencommissie in Leusden.

Samen met Frans heb ik jarenlang intensief samengewerkt aan het in 2014 verschenen boek 'Beeldende kunstgeschiedenis van Soest en Soesterberg in de 20e eeuw'. Het redactiewerk liet hij aan mij over want daar had hij een hekel aan. In het verzamelen van gegevens was hij echter gedreven. Aan de samenwerking heb ik prettige herinneringen, ondanks de chaotische periodes die in die jaren ook wel voorkwamen.

Het is jammer dat hij van de nieuwe levensfase in Drenthe, waar hij een paar jaar geleden naar toe is verhuisd en waar hij van een oud postkantoor met aangrenzende woning een prachtig met zijn kunst ingericht 'paleisje' van heeft gemaakt, maar zo kort heeft kunnen genieten. Gelukkig gedijt Heleen prima in Drenthe. Dat neemt niet weg dat ze haar partner Frans sterk mist. Ik wens haar namens de HVS alle sterkte toe.

Wim de Kam

VAN BIDPRENTJES TOT DANKBETUIGINGEN

Door René van Hal

In het kader van de verbetering en uitbreiding van de website van de Historische Vereniging Soest/Soesterberg is eind oktober 2019 een bijzondere verzameling toegevoegd. Het betreft een pagina waarop een diversiteit aan bidprentjes is terug te vinden van personen die ofwel in Soest geboren zijn, enige tijd in Soest hebben gewoond, dan wel in Soest overleden zijn. Het zijn allemaal bidprentjes die zijn uitgegeven naar aanleiding van een overlijden.

Een groot deel, op dit moment zelfs het grootste deel, van de bidprentjes die kunnen worden bekeken, was onderdeel van een verzameling en een speciale website die door onze in 2018 overleden en zeer actieve vrijwilliger Piet van Elteren is ontwikkeld. Deze verzameling was al enige tijd via een link op de site van de HVS te benaderen.

Waarom deze verzameling van bidprentjes toegevoegd?

De voornaamste aanleiding is dat er op de kaartjes veel historische informatie is terug te vinden over personen en hun gezin of families. Naast geboortedatum, geboorteplaats, datum van overlijden, moment en plaats van begrafenis, treffen we soms ook informatie aan over de partner(s), omvang van het gezin, en welke maatschappelijke rol hij of zij heeft vervuld. De verzameling biedt een extra steun bij genealogisch onderzoek.

Dit alles past binnen de doelstellingen van de Historische Vereniging Soest/Soesterberg en is een mooie aanvulling op hetgeen inmiddels aan historische informatie op de site beschikbaar is, als foto's, de rubriek Verdwenen Soest, historische beelden, mondelinge geschiedenis en de digitale versies van het verenigingsblad "Van Zoys tot Soest".

Historie van bidprentjes tot dankbetuigingen

Bidprentjes zijn een katholieke traditie. Bij overlijden van een parochiaan wordt bij diens begrafenis een bidprentje gemaakt als

herinnering aan de overledene. Het wordt ook wel een doods-, doden- of gedachtenisprentje genoemd. Het is een gebruik dat met name in Nederland en België is ontstaan. In het begin werden deze prentjes vooral gemaakt bij het overlijden van een priester of kloosterling. Op de voorzijde van de prentjes stonden meestal afbeeldingen die hun oorsprong vinden in de Bijbel, het Oude en het Nieuwe Testament. Op de achterzijde stond de naam en informatie over overlijden, leeftijd en wanneer men bijvoorbeeld was ingetreden of was gewijd. Bovendien er een gebed of een tekst van een psalm afgedrukt. Dat stamt nog uit de tijd dat er langdurig werd gebeden voor iemands zielenrust.

Om Christus te winnen heb ik bij
alles prijsgegeven. Philipp. 3. 8.

TER BLIJDE GEDACHTENIS AAN
DE GELUKKIGE DAGEN, WAAR-
OP IK PRIESTER WERD EN MIJN
EERSTE PLECHTIGE H. MIS MOCHT
OPDRAGEN.

KEES HARTMAN

Utrecht, Kathedraal 7 Juli 1946.
Soest-Zuid, H. Familie 14 Juli 1946.

Lieve Jezus, die in Uw grote goedheid als
Hogepriester op hem en zijn vrienden Uw
hand hebt gelegd om de Blijde Boodschap te
verkondigen, geef, dat zij altijd bewaren de
blijde offerstemming van hun wijdingsdag
om alleen te leven voor Uw glorie en voor
de redding van de mensen.

H. Maria, Moeder der Priesters,
bid voor ons.

In het midden van de 18e eeuw zien we ook dat voor overleden parochianen bidprentjes worden gemaakt met in de basis dezelfde informatie.

Verzameling HVS

In de verzameling die terug te vinden is op de website www.hvsoest.nl staan bidprentjes vanaf 1850. Daarmee wordt dus ruim 1,5 eeuw historische informatie over met name de katholieke gemeenschap in Soest ontsloten. Zeker in de beginperiode bevatten de prentjes beperkte informatie over de overledene zelf. Dat zien we pas vanaf het begin van de 20ste eeuw ontstaan. Het zijn dan ook nog zeker in de beginperiode echt bidprentjes.

Al voor de Tweede Wereldoorlog zien we dat er op de voorzijde naast meer christelijke plaatjes, teksten en foto's van de overledene een plaats krijgen. Daarmee krijgt het bidprentje een steeds persoonlijker element toegevoegd, naast een beschrijving wat de overledene in zijn leven heeft gepresteerd, van welke vereniging of broederschap hij/zij lid was. Daarmee wordt het tevens een gedachtenisprentje.

Vanaf de jaren '70 van de vorige eeuw zien we een verdere ontwikkeling dat via het bidprentje de familie het ook als dankbetuiging gaat gebruiken. Bedankt wordt voor de steun tijdens ziekte en/of bij het overlijden, vinden we terug op de achterzijde dan wel binnenzijde. Deze ontwikkeling sluit ook aan bij de beperktere rol die de kerk in het leven van een overledene heeft ingenomen. Werd in het begin de overledene begraven op een van de katholieke begraafplaatsen, in de laatste decennia zien we steeds vaker dat hij/zij gecremeerd wordt en dat er afscheidsbijeenkomsten in crematoria, uitvaartcentra en andere locaties worden georganiseerd. Bovendien zijn gedachtenisprentjes niet meer alleen voorbehouden aan overledenen vanuit de katholieke gemeenschap.

De teksten op de bidprentjes werden in veel gevallen verzorgd door een pastoor of kapelaan, waarbij de koster van de kerk als uitvaarleider bij een begrafenis betrokken was en ook zorg droeg voor het laten maken van het bidprentje. De naam van de koster staat regelmatig onderaan het bidprentje. Voor de HH Petrus en Pauluskerk zien we achtereenvolgens de namen verschijnen van H.J. Wouderberg, L. Ravesloot, W. Sukel en A. Epskamp. Voor de Mariakerk komen we de namen tegen van J. van Breukelen en J. Lustenhouwer, bij de Heilige Familiekerk is dit Ben van der Linden.

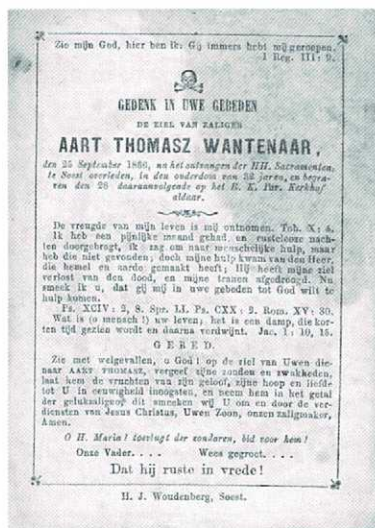
Vanaf de jaren '60 van de 20ste eeuw is een verschuiving zichtbaar van uitvaarten die worden geregeld door zelfstandige uitvaartverzorgers. In Soest zijn dat Smorenborg, Verwoerd (later Van Haren), terwijl ook grotere organisaties als Dela, Monuta en Gooische Uitvaartverzorging deze rol overnemen van de parochies die daar eigen organisaties voor hadden opgezet. De laatste jaren zijn er trouwens steeds meer organisaties en personen die het afscheid van overledenen verzorgen. Wat betreft de bidprentjes is een ontwikkeling waar te nemen dat deze minder vaak uitgegeven worden.

Andersoortige bidprentjes

Op de site van de Historische Vereniging Soest/Soesterberg beperken wij ons tot bidprentjes die zijn en worden uitgegeven bij het overlijden.

Bij tal van andere gelegenheden werden en worden bidprentjes uitgegeven zoals bij een priesterwijding, het intreden in een kloostergemeenschap, jubilea van priesters en kloosterlingen, een eerste Heilige Mis, maar ook in de katholieke gemeenschap bij een Eerste Communie en voorheen een Plechtige Communie. Al dit soort bidprentjes zijn niet beschikbaar op de website.

Bidprentjes zijn inmiddels een “geliefd” verzamelobject geworden. Diverse keren per jaar worden speciale beurzen/markten georganiseerd waar deze geruild, dan wel gekocht kunnen worden. Datzelfde geldt natuurlijk ook voor andere devotionalia als beelden, kerkboeken, etc.

Oproep

De verzameling bidprentjes die op de website van de HVS wordt gepresenteerd is natuurlijk nooit compleet. Daarom een oproep aan de lezers van VZTS. Indien u in bezit bent van bidprentjes die nog niet op de site staan, en wilt u deze wel ter beschikking stellen van de HVS, neem dan contact op met René van Hal, webmaster@hvsoest.nl of 06-23284667. Alvast dank.

Bidprentjes worden pas geplaatst op de website indien hij/zij langer dan één jaar overleden is.

Naschrift van de redactie

De informatie op een bidprentje is niet altijd correct. Soms wordt de geboortedatum of de datum van overlijden niet juist vermeld. En ook komt het voor dat de naam van de overledene fout is.

Bijvoorbeeld het bidprentje van Helena Dashorst, haar naam was Leentje en Johanna van Vulpen heette Johanna van Fulpen.

KAMPOORD IN SOESTERBERG

Door Jan de Mos

Het landgoed Kampoord, gelegen op vak 5 aan de Wegh der Weegen van Amersfoort naar Utrecht, heeft vele functies gehad. Deze Wegh is de oude weg tussen Amersfoort en Utrecht, die achtereenvolgens Utrechtseweg (gemeente Amersfoort), Amersfoortsestraat (gemeente Soest) en Amersfoortseweg (gemeente Zeist en gemeente De Bilt) heet. Tijdens de regeerperiode van koning Willem III (1849-1890) was Kampoord zijn jachthuis. Daarna was het decennia in gebruik als boerenbedrijf annex uitspanning en wisselde regelmatig van eigenaar. Rond 1932 kwam het in bezit van de heer Landré die er een kampeercentrum van maakte. Na de oorlog nam mevrouw Wilton de exploitatie over en verhuurde het kampeercentrum aan de ANJV, de communistische jongerenorganisatie van die tijd. In het oude jachthuis kwam een restaurant met de naam 't Olde Jagthuis. In 1963 nam de heer Bouvy het restaurant over, plaatste er drie vliegtuigen en gaf het de naam Avio Resto. In 1974 moest hij de deuren van deze succesvolle pleisterplaats sluiten op last van de gemeente. Het eenvoudige kampeerterrein achter het oude jachthuis is in de loop der jaren getransformeerd tot een complex van luxe bungalows. Het oude jachthuis zelf werd gesloopt om plaats te maken voor moderne kantoorgebouwen.

Conflicten met gemeente Amersfoort

Sinds jaar en dag waren er grensconflicten tussen Amersfoort en Soest, ook over het eigendom van de lange tijd onbebouwde vakken aan de Amersfoortsestraat. Dat alles werd veroorzaakt doordat de kavels in 1653 tussen Utrecht en Amersfoort onderling waren verdeeld, zonder rekening te houden met de belangen van Soest. Soest liet het in die tijd ook maar op zijn beloop, had weinig belangstelling voor dat buitengebied. In 1825 werd de grens tussen Soest en Amersfoort formeel vastgesteld. De grens loopt sindsdien vanaf een grenspaal achter Den

Bergh en de grens met Zeist, over het Kampveld tussen de vakken 4 en 5 (beide toen nog Kampoord), dan verder over de Straatweg van Utrecht naar Amersfoort tot aan de straatweg bij Pieter Craandijk, ter hoogte van de Middelhoeftsche Steeg. Dit is ter hoogte van het kruispunt Vlasakkerweg en de Utrechtseweg in Amersfoort.

Om uit de impasse te komen zijn de zogenaamde Kampvelden rond 1835 uiteindelijk maar geschonken aan ZKH Prins van Oranje als opperveldmaarschalk van het Nederlandse leger, als heer der gemeente Soest en omdat het gedeeltelijk militair terrein was. Deze schenking heeft bij akte van donatie op 30 december 1839 zijn beslag gekregen en is op 27 juli 1840 in dank aangenomen. Bij akte van koop d.d. 11 juli 1850 zijn de Kampvelden van wijlen koning Willem II overgedragen aan de koningin-weduwe (Anna Paulowna). Kampoord werd gebouwd op vak 5 grenzend aan de sortie de Bosweg die de gemeentegrens vormt tussen Soest en Amersfoort.

Kampoord als Jachthuis van koning Willem III

Van koning Willem II is bekend dat hij een particuliere paardenstal bezat met een “gardienshuisje”, met bijbehorend personeel, gelegen aan het huidige Zeisterspoor. Twee van zijn zoons waren later ook in het bezit van jachthuizen in Soesterberg. Willem III was in het bezit van Kampoord, zijn broer Prins Hendrik bezat De Oude Tempel. Direct achter Kampoord lagen de stallen van het leger op het Oude Kamp bij Zeist. Door de gebeurtenissen tijdens de Belgische afscheiding in 1830 gebeurde er lange tijd niets in het kamp. Het grootste deel van het Nederlandse leger lag immers in Noord-Brabant. Onder Willem III werd het kamp rond 1850 weer in ere hersteld. De eerste beschrijving van Kampoord is van 1 september 1853: “EENIGE STALLING, Te Soesterberg, tusschen het Kamp en Amersfoort langs den Straatweg van Utrecht naar Amersfoort, bij het Kamp, op de Plaats genaamd KAMP-OORD, mede ingericht tot het gebruik van VERVERSCHINGEN en vooral ten eene goede verzorging der Paarden; alsmede Soliede Bediening”. Het gebied van Kampoord besloeg toen meerdere vakken, waarschijnlijk in erfpacht na de schenking aan het koningshuis. Kampoord is vanaf het begin ook gebruikt als uitspanning, waarschijnlijk vooral in de zomerperiode voor de dan aanwezige

militairen en de bezoekers van de militaire manoeuvres, steevast afgesloten met een groot feest en kermis. Het complex bevatte meerdere gebouwen, een herenhuis (het jachthuis), stallen, een boerderij en enkele opstallen voor personeel.

Men is voornemens op **Vrijdag** den **3 Augustus 1860**, des namiddags ten één ure, in de Sociëteit *Amicitia* te **AMERSFOORT**, eerst in Perceeleu daarna in Massa in het openbaar te **Verkoopen**: Het Landgoed **KAMP-OORD**, bestaande in **HEEREN HUIZINGE, BOEREN- en ARBEIDERS WONINGEN, STALLINGEN, SCHUUR, BERG, SCHAAPHOK, BOUW- en DRIESTLANDEN. Welig Groeiende EIKEN- en DENNEN BOSSCHEN en HEIDEVELDEN**, ter grootte van 52 Bunders, 36 Roeden, 20 Ellen, gelegen in de Gemeente *Amersfoort en Soest*, aan beide zijden van den Straatweg op *Utrecht*; zijnde dagelijks te bezigtigen en inmiddels **uit de hand te Koop**, waaromtrent Informatiën te bekomen zijn bij den Notaris **D. SCHEERENBERG** te *Amersfoort*.

Advertentie verkoop 1860.

gebruik. Hij gebruikte Kampoord als stalplaats voor zijn paarden en het herenhuis als jachthuis en onderkomen voor de (losbandige) feesten die hij regelmatig gaf voor zijn jachtvrienden na de drijfjachten - en de jaarlijkse slipjacht- in de uitgebreide bossen en heidevelden rondom Kampoord.

Kampoord als boerenhofstede en uitspanning

Nadat de mineurs en de sappeurs uit het Oude Kamp in 1879 verhuisden naar een nieuw veld bij Soesterberg en Zeist besloot Willem III in 1881 om de boel te verkopen. Als eerste werd de inventaris van de boerderij te koop aangeboden: “50 ooijen met lammeren, 30 eenjarige hamels, 9 guste ooijen, 4 vette koeijen, een vospaard, een oude en jonge herdershond, een jacht- en waakhond, 20 kippen en haan, 2 boerenwagens met opzet, een stortkar, een span nieuwe eggen, 2 ploegen, een snijmachine, een koekbreker, een haverbreker, een wanmolen, een karntoestel, paardentuigen, een partij hooistroo, en ongedorscht koor, 15 mud pootaardappelen, circa 100 voer schapenmest en 100 voet koemest, voorts deelgereedschappen, enz.”. We krijgen zo een aardige indruk van de omvang van het boerenbedrijf. Opvallend is dat er geen paarden in de verkoop staan.

87 207

De Notaris Mr. J. DE LOU-
TER, zal op **Vrijdag 9 De-
cember 1881**, des voormid-
dags te **11 uren**, in het Koffiehuis „HET
VALKJE” te **Amersfoort**, in het open-
baar verkoopen:

De voor **HEERENPLAATS** en
BOOMKWEKERIJ gunstig gelegen
BOERENHOFSTEDEN, genaamd

„KAMPOORD”

bestaande in:

HUIZINGE met 3 **KAMERS** en **KOE-
PELKAMER**, **KOEIEN-** en **PAARDEN-
STALLEN**, **SCHUUR**, 2 **HOEBER-
GEN**, **SCHAPHOK**, **ARBEIDERS-
WONING**, **BOUWLAND**, **SPARREN-
BOSSCHEN** en **LANEN**, gelegen aan
den Utrechtschen Straatweg, op 1 uur
aftand van Amersfoort, ter grootte van
15 hectaren 42 aren 10 centiaren.

Te aanvaarden 22 Februari 1882.

Voorts op- en bij voormelde hofstede:

5 Perceelen **EIKENHAKHOUT**, 11
Perceelen **EIKE-**, **BEUKE**, **ESCH-
DOORN**, **KASTANJE** en **KERSEBOO-
MEN** en 64 Perceelen **DENNEN**,
die ook in drie massa's zullen geveild
worden, als Ns. 15 tot en met 18, 19
tot en met 47 en 48 tot en met 78.

Breder bij biljetten en aanwijzing te
bekomen bij **T. OVEREEM** op *Kamp-
oord*, terwijl inlichtingen worden verstrekt
door de Makelaars **C. OOSTERDORP** en
H. J. VAN VULPEN te **Amsterdam**.

*Advertentie verkoop
1881.*

In november 1881 werd ook de boerenhofstede zelf te koop aangeboden, maar een paar dagen later weer ingetrokken. De verkoop van de inventaris ging wel door. In april 1882 staat Kampoord weer te koop, maar nu met het idee om het terrein in kavels onder te verdelen: “gunstig gelegen Boerenhofstede, genaamd Kampoord, met Hooibergen, Stallen enz. en 12 hectaren uitmuntende Bouwgrond, alsmede 17 bouwterreinen, elk groot gemiddeld 38 meter breed en 50 diep, aan den straatweg gelegen, voor Huizen of Villa’s, zijnde dit alles gelegen aan den Utrechtschen straatweg, gemeente Soest en Amersfoort”. Het gebied van Kampoord wordt dus verkaveld. Maar er blijkt op dat moment nog geen belangstelling voor te zijn. Dan wordt Kampoord in oktober 1882 getroffen door een brand: “Gisteren morgen, omstreeks 5 ure, ontstond er brand in het huis bewoond door Teunis Overeem, landbouwer op Kampoord. Alvorens de brandweer te Soesterberg kennis van dit onheil kon verkrijgen, was het huis voor het grootste gedeelte reeds afgebrand; de bewoner redde intusschen zijne levende have en een gedeelte zijn inboedels, terwijl door de ijverige pogingen der brandweer, die inmiddels ter plaatse was gekomen, de koepel tot genoemd perceel behorende, gespaard bleef. Het huis en inboedel waren verzekerd tegen brandschade”. Uit andere informatie blijkt dat de boerderij is afgebrand, maar dat het herenhuis gespaard is gebleven. Uit een politiebericht uit 1883 weten we dat Kampoord enige tijd onbewoond is geweest. In december 1883 wordt de hofstede Kampoord voor 6 jaar te huur aangeboden. Het bestaat dan uit een woonhuis, arbeiderswoning, schuren, erf, bouwland, heide, lanen en wegen, met uitzondering van de bosgronden. In februari 1893 besluit de eigenaar toch om tot verkoop over te gaan in vijf percelen, het wordt dan omschreven als een herenhuis met koetshuis, paarden- en koeienstallen, wandeltuinen, bossen en bouwland met een gezamenlijk oppervlakte van 35 hectaren. Koper van twee percelen is J.M. Reuten, koopman en

handelsagent in hout, die het verder verkaveld. Pachter van de hofstede op vak 5 wordt Henri Guillaume Stas uit Amersfoort. In 1898 verkoopt Reuten 98 percelen hout gelegen op vak 5 in Soest en de vakken 2 en 3 in Amersfoort. Na het overlijden van pachter Stas in mei 1900 wordt het door Reuten opnieuw te koop aangeboden in twee percelen: Kampoord groot 8,56 HA en een naast gelegen perceel bouwland met een huisje groot 8,78 HA onder Amersfoort. Eigenaar wordt dan Jan van den Ban. Er vinden regelmatig grote militaire oefeningen rond Kampoord plaats, strategisch gelegen aan de Bosweg, de verbindingsweg tussen de Vlasakkers en het Oude Kampveld bij Zeist. In mei 1907 laat mevrouw A. v.d. Ban-Hoogvliet weten dat er tijdens een oefening twee geweren bij haar zijn achtergebleven. Van den Ban biedt het landgoed in juli 1908 weer te koop aan, het vormt dan nog tussen de 1.100 en 1.200 strekkende meters aan de straatkant, dat is 3 vakken. In de advertentie staat dat het uitstekend geschikt is voor Sanatorium, Kinderhuis of dergelijke. De nieuwe eigenaar betaalt er fl. 14.050 voor, maar het zal nog een aantal jaren duren voordat er daadwerkelijk belangstelling is voor een bebouwing. (Het sanatorium komt er uiteindelijk wel, Zon en Schild op het zuidelijk deel van vak 3 in 1931, Hebron op het zuidelijk deel van vak 4 in 1932 en het Kinderhuis Kinabu op het noordelijk deel van vak 5 in 1931, het was dus een vooruitziende blik!). In maart 1919 komt Kampoord opnieuw in de verkoop, in totaal 12 percelen bouwgrond. De pachter van het boerenbedrijf is dan A.C. van de Graaf.

VLEIONGEVAL.

Men meldt uit Amersfoort aan het U. D. dat gisterenochtend twee luitenant-vliegers, die in een vliegtuig boven den Berg vlogen ontdekten, dat de motor niet meer werkte. Ze probeerden de wei van „Kampoord” te bereiken, doch ze haalden het niet. Net op de grens van het Reebosch kwam het vliegtuig in de bomen terecht, waartusschen het met den kop oomlaag neerkwam. De vliegers stapten „kalm” uit en staken een sigaret op! Alleen het toestel was niet ongedeerd: de schroef was stuk en het benzinereservoir lek. Het liep dus wonder boven wonder best af.

Telefonisch opgeroepen werklieden van Soesterberg hadden het toestel vlug gedemonteerd. Om 4 uur waren alleen een tiental gebroken dennetjes nog de bewijzen van het ongeval.

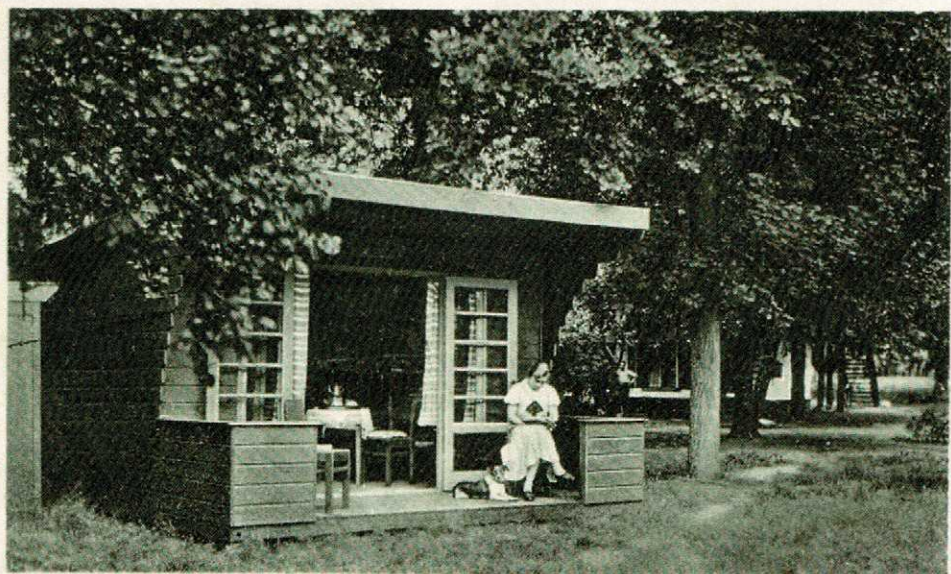
Artikel vliegongeval 1925.

In november 1925 vindt een vliegongeval plaats op Kampoord. Een vliegtuig had motorpech en probeerde op de wei een noodlanding te maken maar kwam in de bomen terecht. Het toestel raakte beschadigd, maar de bemanning bleef ongedeerd: “De vliegers stapten kalm uit en staken een sigaret op”. In 1926 vindt in Hotel De Zwaan te Amersfoort opnieuw een veiling plaats, nu verkaveld in 8 bouwpercelen. Het

eindbod voor het geheel is fl. 48.100. Een jaar later worden ze alweer doorverkocht, ook toen al handel en speculatie in onroerend goed. Kampoord zelf blijft vooralsnog een boerenbedrijf, pachter in 1928 is mevrouw J. Mantel. Een deel van het terrein grenzend aan de Bosweg wordt uiteindelijk rond 1930 verkaveld waarop drie nieuwe villa's worden gebouwd (nummers 128, 130 en 132). In maart 1932 wordt de laatste boerenactiviteit beëindigd met de executieverkoop van: "7 Pluimveehokken en een Kunstmoeder".

Kampoord wordt kampeercentrum

Rond 1932 wordt Jean Nicolas Landré, koopman, eigenaar van het verkavelde perceel waarop Kampoord staat (124). Hij begint een kampeercentrum. In 1934 schrijft een tevreden gast hierover een ingezonden stuk in de krant: "Eenigen tijd geleden met de tram gaande van Zeist naar Amersfoort, werd mijn oog getroffen door rechts van de weg waaierende vlaggen waartusschen het opschrift 'Kampeerterrein Kampoord'. Ik stapte uit met mijn luttele bagage en besloot voor eenigen dagen m'n tenten op te slaan. Een breede oprijlaan, omzoomd door hooge bomen, bracht mij naar een keurig houten huisje. Alles was reeds klaar en 'af'. Water en electrisch licht over het geheele terrein, waar doortrekkenden en kampeerdere hun tenten kunnen opslaan en woonwagens plaatsen, W.C. eveneens op verschillende punten van de velden. Geen modder, geen zand, maar grasvelden met groote bomen er tusschen door. Een grote schuur, omgetooverd in verschillende logeerkamers voor 4 personen. Een aardige cantine voor de avonden, een winkel waar men alles kan koopen, eenvoudige maar heldere keuken, waar men mits van te voren op te geven, z'n middagmaaltijd kan laten klaarmaken voor billijke prijzen". Een positieve aanbeveling om de vakantie in eigen land door te brengen. In 1935 laat Landré het hoofdgebouw verbouwen door de Groots Houtbouw uit Vroomshoop onder directie van architect Schuitemaker. Hij laat ook houten kampeerhuisjes bouwen op het terrein en de bestemming wordt kampeerterrein Kampoord. In 1937 vierde de Nederlandsche Touristen Kampeerclub (NTKC) haar vijfde jubileumkamp op Kampoord. In 1939 komt er ook een tennisveld en een tennisclub voor heren. Met het uitbreken van de oorlog breken moeilijke tijden aan voor Nederland, ook voor Soesterberg waar toerisme een belangrijke bron van inkomsten

Kampeerterein „Kampoord” Leesterberg

Kampeershuisje "De Klep"

Kampeershuisje De Klep.

Onder de Eiken

De omgebouwde schuur Onder de Eiken.

vormt. In juli 1940 laat men weten dat er weer gekampeerd kan worden op Kampoord.

Op een stuk van het terrein is aan de weg op nummer 126 de villa “De Bolder” verzezen. Deze villa werd bewoond door mevrouw Margaretha Wilton. Zij was de dochter van Bartel Wilton, scheepsbouwer en directeur van Wilton-Feyenoord en getrouwd geweest met Walter Edward Laming (De Bolder betekent meerpaal en verwijst naar de afkomst van de eigenaresse). Landré maakte kennis met de dochter des huizes Marieke Jantje Laming. Zij besloten in 1940 te trouwen, Landré is dan al 50 jaar oud, Marieke pas 21 jaar. De vader van Marieke is tegen het huwelijk, maar haar moeder geeft wel toestemming. In de oorlogsjaren maakt Landré zich niet populair bij zijn gasten en familie. Ook het huwelijk loopt stuk, in mei 1947 zijn ze gescheiden. In december 1947 komt Landré voor het oorlogstribunaal voor zijn optreden tijdens de bezetting. Dat hij niet bepaald geliefd was bij zijn huurders en familieleden blijkt uit de getuigenissen. Hij zou onder meer een huurder hebben verraden, die een radio en een pistool in zijn bezit had en hij zou zijn neven hebben bedreigd dat hij ervoor zou zorgen dat zij in Duitsland te werk zouden worden gesteld. Landré vertrekt en mevrouw Wilton neemt de exploitatie over.

Kampoord als communistisch kampeercentrum

Na de oorlog wordt Kampoord weer opengesteld en door mevrouw Wilton verhuurd aan de Algemeen Nederlands Jeugd Verbond (ANJV). Deze jongerenorganisatie is onderdeel van de Communistische Partij Nederland (CPN), welke is voortgekomen uit het verzet. Zij bouwen het opnieuw op, werven personeel (werkster, timmerman, terreinknecht, kok) en willen het ANJV-kampoord in 1946 weer openen en beschikbaar stellen voor de gehele Nederlandse jeugd. Als kampvader wordt Wim Jamoel aangesteld en zijn vrouw als kampmoeder. Jamoel was ook lid van de redactie van Jeugdland, het blad van de ANJV, en redacteur van de Waarheid. In april 1947 houdt de ANJV in Amsterdam een protestvergadering vanwege het afwijzen van subsidie voor Kampoord door de minister. De algemeen secretaris Marcus Bakker liet zich daardoor niet uit het veld slaan met

Kampoord te verkopen. Het perceel wordt voor de zoveelste keer verkaveld. Het oude jachthuis zelf gaat verder als restaurant “’t Olde Jagthuis”. Het daarachterliggende kampeercentrum wordt verkocht aan de heer Rodenburg en gaat verder onder de naam bungalowpark “Het Jachthuis”.

’t Olde Jagthuis wordt Avio Resto

In augustus 1958 opent de heer H.A. Diesfeldt “’t Olde Jagthuis” als café, bar annex restaurant met muziek vanaf dinertijd. Na vijf jaar houdt hij het voor gezien en biedt het te koop aan voor fl. 150.000. De exploitatie van ’t Olde Jagthuis komt dan in handen van John Bouvy, stiefzoon van luchtvaartpionier F.A. van Heyst, als restaurant

en dancing. Het restaurant liep niet zo goed maar dat werd snel anders. Hij kreeg in 1963 een af te danken Vickers Viking aangeboden van Channel Airways uit Engeland. Deze werd vanuit Engeland naar Soesterberg overgevlogen en in de nacht over de Amersfoortsestraat naar ’t Olde Jagthuis vervoerd. Daar werd het vrachttoestel ingericht als koffiebar en kreeg de pleisterplaats de naam “Avio Resto”.

’t Olde Jagthuis.

De stunt om een vliegtuig als restaurant in te richten trok 250.000 bezoekers per jaar, uit binnenland en buitenland. Vanwege het succes liet hij in 1968 nog twee toestellen komen, waarvoor aan de gemeente geen toestemming was gevraagd, wat natuurlijk tot de nodige problemen leidde. Het terrein was uitgegroeid tot een mini-airport waar vijf stewardessen dienstdeden als “grond- en luchtpersoneel”. Hij wilde graag nog meer vliegtuigen bijplaatsen en had de ambitie om er een luchtvaartmuseum van te maken. De toenmalige burgemeester vond dat geen gezicht en gaf geen toestemming meer. Na het overlijden van Bouvy in 1978 werden de vliegtuigen gedemonteerd en verkocht. Daarna was het gedaan met Avio Resto.

Tot slot

Het oude jachthuis raakte na het vertrek van Avio Resto vervallen en werd gesloopt. Er hebben nog enige tijd stacaravans gestaan (dat mocht wel van de gemeente). Nu staan er vijf moderne kantoorgebouwen (De Vijf Heren), waarvan er vier op de nominatie staan om te worden getransformeerd tot appartementen. Het bovengenoemde bungalowpark van eigenaar Rodenburg is al getransformeerd. De eenvoudige houten vakantiehuisjes zijn afgebroken en vervangen door comfortabeler stenen huisjes. De tweede generatie Rodenburg heeft het park vernieuwd met luxe stenen bungalows met veel comfort, geschikt voor permanente bewoning. De huidige eigenaar heeft het park omgedoopt in “Residence Het Jachthuis” en richt zich niet meer op vakantiegangers maar op de tijdelijke huisvesting van expats en buitenlandse werknemers. De villa De Bolder is enige tijd verhuurd geweest aan het naast gelegen Zon en Schild, maar maakt nu ook deel uit van het Residence Het Jachthuis. De naam Kampoord is verdwenen, maar de naam Jachthuis leeft voort.

Bronnen:

- Artikelen uit historische kranten
- De Geschiedenis van Soesterberg en directe omgeving (Jan de Mos)
- Wegh der Weegen (Provincie Utrecht), publicatie 50 jaar ANJV
- e.v.a.

VERDWENEN PANDEN LANGS DE OUDE RIJKSSTRAATWEG SOEST

Door René van Hal

Tijdens de Kwartaalbijeenkomst van 25 september was het thema “Verdwenen panden langs de Oude Rijksweg Soest”. De belangstelling voor dit thema was overweldigend. Al voor het begin van de bijeenkomst besloot HVS om een tweede bijeenkomst te houden met dit thema. Deze werd op 5 november gehouden en wederom was er een dusdanig grote belangstelling dat de presentatie werd verplaatst naar de Gildezaal in het Gildehuis, eveneens gevestigd in het Sint Jozefgebouw.

Wat bij de voorbereiding opviel en kenmerkend voor de beide avonden was, was toch wel dat er in de laatste 100 jaar wel heel veel panden zijn afgebroken en vervangen door nieuwbouw. Op sommige locaties komt het vaker voor dat er afbraak en nieuwbouw heeft plaats gevonden in de afgelopen 100 jaar.

Op de beide avonden konden niet alle afgebroken panden langs de weg, die van Baarn naar Amersfoort door Soest loopt, in beeld worden gebracht. Dat zijn er te veel. Bovendien waren niet van alle voormalige panden foto's in het archief van de Historische Vereniging Soest/ Soesterberg beschikbaar. Ook werden door de bezoekers bepaalde panden gemist, die in de praktijk niet waren gesloopt maar die door verbouwing en bijvoorbeeld een nieuwe pui wel een nieuwe uitstraling hebben gekregen.

Hotel „De Viersprong“. Soestdijk. Tel. 2249 Eigenaar: J. H. Dolmans

De bezoekers werden op beide avonden met beelden meegenomen langs de route. Gestart werd bij de Biltseweg, waar op de hoek met de Vredenhofstraat/Praamgracht Hotel Trier heeft gestaan, als eindpunt was er de speeltuin bij uitspanning Nieuw Vosseveld aan de Birkstraat. Gekozen was om te beginnen met de herkenning: recente foto's van de panden die op de bewuste locatie staan. Daarna maakten we een stap in de historie van die locatie.

Wat voor verdwenen panden kwamen in beeld. In de tocht door Soestdijk natuurlijk vele buitenplaatsen als Vredenhof, Nieuwerhoek,

Rustoord/Braamhage en Beverstein, naast bekende horecagelegenheden als Hotel Trier, Café De Viersprong (Nieuwerhoek), Javahotel, Hotel Eemland en Café Centraal. Bovendien ook verschillende winkelpanden. Bij de spoorwegovergang van station Soestdijk werd de overstap gemaakt naar een voor het oog heel ander Soest; dat heb je met een lintdorp. Beide kerken (Petrus en Pauluskerk en Oude Kerk) zorgden voor andersoortige panden en gelegenheden, waarbij opvalt dat op het gedeelte rondom de kruising met de huidige Dalweg wel heel veel panden zijn verdwenen.

Aangekomen in de Kerkstraat met een vervolg naar de Birkstraat zijn ook weer de nodige horecagelegenheden (Viersprong, Rode Haan) verdwenen en niet te vergeten de vele tientallen jaren bestaande thuisbasis voor de rode bussen van Tensen.

Op de website van de Historische Vereniging staat een filmpje met de toer die de bezoekers aan de beide bijeenkomsten hebben gemaakt door Soest. De verhalen die gedeeld werden zult u daarbij moeten missen. Een herhaling met een ander thema zal zeker komend jaar aan de orde zijn. Belangstelling genoeg. En er zijn nog heel veel panden te presenteren die de eeuwwisseling niet meer hebben meegemaakt.

LUCHTBESCHERMINGSDIENST SOESTERBERG

Door Dik Top

De oprichting van de Luchtbeschermingsdienst in Soesterberg
De centrale persoon van de Luchtbeschermingsdienst (L.B.D.) kort vóór en tijdens de oorlog van de afdeling Soesterberg was A. Fortuyn Harreman. Hij was in mei 1934 van Rotterdam naar Bosstraat 27 in Soest verhuisd. Hij was een man die veel aan de weg timmerde. Zo was hij ook de drijfveer van de sociëteit in 'De Eendracht' in Soest-Zuid, die in oktober 1938 werd opgericht in Hotel De Boschvijver.¹ Tevens was hij actief bij de Vereniging Soest Vooruit.

De Luchtbeschermingsdienst in Nederland had met Defensie niets te maken. Deze organisatie viel onder Binnenlandse Zaken.
Het begrip luchtbescherming dook in Nederland waarschijnlijk op in de jaren tussen de wereldoorlogen, maar er werd aanvankelijk weinig aandacht aan geschonken. De Soester Courant van 20 oktober 1936 bevatte een zwak geformuleerd artikelje onder de kop

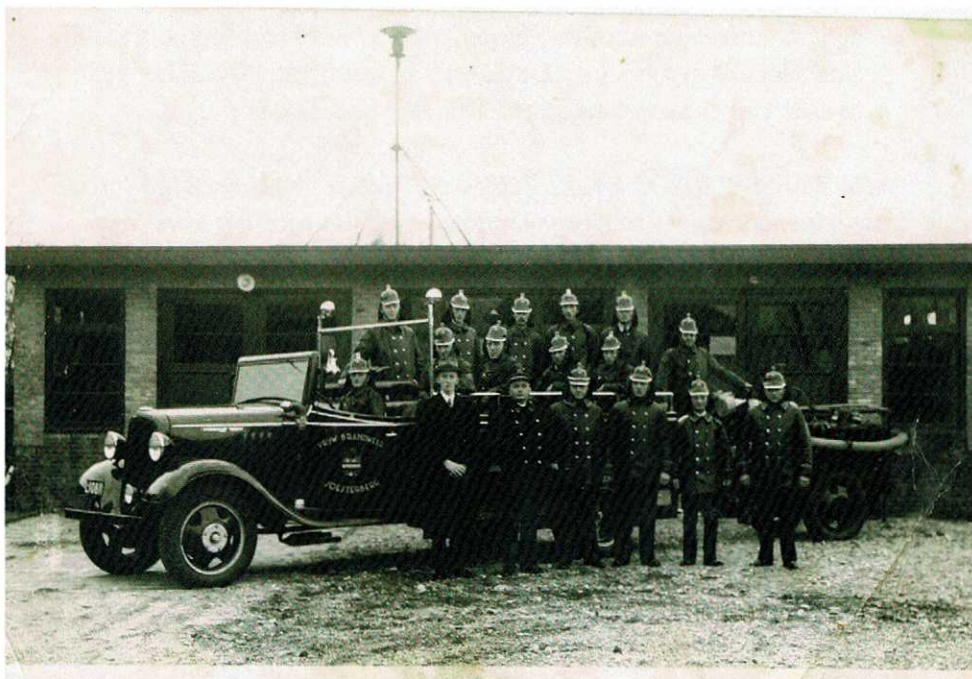
NIEUW VROUWELIJK BEROEP: <In onzen "modernen tijd" waarin een bommenwerper en een machinegeweer verheerlijkt worden en waarin de moderne vrouw werkende-vrouw is, ondanks de vele mannen die iederen dag een gang naar het stempellokaal moeten maken, dat de beschermingsdienst een beroep gaat doen op de vrouwen, om van deze animo voor werken ook te profiteren. Het hoofd van den Luchtbeschermingsdienst, de heer C.A.H.L. Wüst wijst ons op het feit, dat één der weinige functies die door vrouwen kunnen worden waargenomen, de E.H.B.O.-dienst is en de gasverkenning-dienst. Gebleken is dat weinig mannen in Soest goede reukorganen hebben, welk gebrek men toeschrijft aan het rooken.>

¹ Voorheen pension Dennenhof en vanaf 1936 hotel De Boschvijver. Tot de brand in 1991 het pand verwoestte was restaurant Grande Bouffe daar gevestigd op de Soesterbergsestraat 107. Thans zijn op het terrein woningen gebouwd.

Er werd op gewezen dat een flink aantal personen nodig was om aan deze behoefte te voldoen. Toch werden vooral mannen aangespoord zich hiervoor te melden.

Gasverkenners waren personen die zich na de eerste alarmering zo spoedig mogelijk naar de plaats des onheils moesten begeven om te onderzoeken hoe groot het gasgebied door lekkende leidingen was en wat voor soort gas er was vrijgekomen. Het belangrijkste onderdeel van hun vaste uitrusting was een gasmasker.

Vermoedelijk als gevolg van de een jaar eerder uitgebroken burgeroorlog in Spanje deed burgemeester Visser in oktober 1937 een tweede, meer concrete oproep, gericht aan alle mannen boven de 30 jaar die niet dienstplichtig waren, zich te melden voor een opleiding tot gasverkenner, hulp-brandweerman, EHBO-er of ordonnans. Keuringen voor gasverkenner werden uitgevoerd in het Raadhuis door apotheker G. van Zadelhoff. Hij gebruikte reukmeetapparatuur, waarmee de kandidaten in eerste instantie gewone huishoudelijke stoffen moesten

herkennen. Voor Soest waren achttien gasverkenners nodig. De keuring was streng. Minder dan twintig van de 150 mannen die zich hadden aangemeld werden goedgekeurd. Commandant van de afdeling geneeskundige dienst van de L.B.D. in Soest was J.L. van Zadelhoff. De sirene van de brandweer stond in deze tijd op de brandweerkazerne aan de Luit. Koppenlaan.

Op 19 april 1938 was in Huis ten Halve een bijeenkomst van de L.B.D. voor de hele gemeente Soest. Kapitein b.d. van de infanterie Wüst gaf een schets van de organisatie. In onze gemeente waren vier afdelingen, waarvan één in Soesterberg. In deze afdeling werden de volgende personen aangewezen voor deze taken: Vak-commandant G.J. Grootewal, uitkijkpost H. Dippel, G.W.J. van de Hemel, L.K. Kersting. Hulppolitie A. Hoogendoorn, A. Koudijs, P.M. Schweig. Hulpbrandweer W. Steenbakkers. Commandant-plaats-ongeval J. Baars, J.G. Drewes, J. Veldman. Reddingsploeg W. van de Broek. Oprichtings- en hersteldienst W. Westra. Ontsmettingsdienst L. Berg en W. van de Brink. Diverse kandidaten gaven zich op voor de keuring van gasverkenner. Daarbij was waarschijnlijk Simon de Geus.

De aanloop naar de oorlog

Op 28 april werden door de L.B.D. in de gehele provincie Utrecht grootscheepse oefeningen gehouden. Voor de Soesterbergse afdeling werd onder meer in de wijk Ons Belang een brisantbom uitgeworpen. De brand aldaar werd effectief geblust. Achter de woning van M. Scheffer aan de Schoolweg gooide een ander vliegtuig een electronthermietbom af. Ook de brand daar werd snel en afdoende geblust.

Het niet in gebruik zijnde gedeelte van de brandweerkazerne aan de Lt. Koppenlaan werd ingericht voor de L.B.D. Aan Dirk Lub, hoofd van de Openbare School, werd bericht gegeven dat voor de EHBO (van de L.B.D.) een groter leslokaal nodig was. Begin oktober werd in Soesterberg huis aan huis een circulaire bezorgd met de titel 'Bescherming tegen luchtaanvallen'.

Het lijkt onlogisch, maar de officiële oprichting van de afdeling Soest van de Nederlandsche Vereeniging voor Luchtbescherming vond pas

plaats in Hotel Eemland in december 1938. De voorlopige voorzitter werd W.D.A. Arntzenius. Er waren op dat moment 90 leden. Vervolgens werd eind december ook de afdeling Soesterberg definitief opgericht. Het voorlopig bestuur hier bestond uit voorzitter majoor-dokter J.E. Brouwer en verder J. Baars, J.G. Drewes, D. van Gameren en J. Luijf.

Op 16 augustus 1939 werd een oefening gehouden bij villa Nellysteijn en op 11 december vond een bijeenkomst plaats in Huis ten Halve. Van de 33 uitgenodigden verschenen er slechts twaalf. Landré werd vakcommandant voor Soesterberg; J.L. van Zadelhoff was 2de secretaris-penningmeester.

In januari 1940 werd een plakkaat met instructies uitgegeven. Deze was voor 10 cent verkrijgbaar bij secretaris H. Pastunink op Rademakerstraat 27. Een ledenvergadering werd weer gehouden in Huis ten Halve op 18 maart. De minimale contributie werd gesteld op 40 cent. Vanaf half april stond er bij Theehuis Soesterdal een ambulance, die voortdurend was bemand door drie EHBO-ers.

De L.B.D. in de oorlog

Direct nadat de oorlog was uitgebroken op 10 mei werd een ploegendienst voor de L.B.D. georganiseerd. Er waren vier ploegen die elk zes uur paraat waren in de grote keuken van de villa Egghermonde. De brandweerauto had hier sindsdien ook zijn vaste standplaats. De telefoon was dag en nacht bediend. Daartoe werden beurtelings ook mannen opgeroepen die geen lid waren van de L.B.D. Spoedig werd een begin gemaakt met de bouw van een schuilkelder voor veertig personen bij dit gebouw. In deze tijd stond de sirene op de brandweerkazerne aan de Luit. Koppenlaan en een tweede voor de wijk Ons Belang op een van de gebouwen van Missiehuis Sint Jan. De mannen van de L.B.D. gebruikten afgedankte legerhelmen die donkerblauw waren gespoten.

Begin augustus 1940 werd een EHBO-hulp post van de L.B.D. geplaatst in de woning naast Egghermonde, op Amersfoortseschest 6, die de naam Good Luck droeg. Vanaf september werd de wacht van de L.B.D. iedere acht uur afgelost. Van 's avonds 9 uur tot de volgende ochtend 5 uur waren 22 mannen paraat.

Nadat in de nacht van 15 op 16 november 1940 in Soesterberg enige bommen waren gevallen, waarbij de woning van slager Van Lierop in puin werd gelegd (zie foto) en zijn dochtertje Corrie omkwam, verscheen op 22 november deze oproep in de krant:

<VERTREK AANBEVOLEN. De leider van de Luchtbescherming te Soesterberg heeft hen, die in de nabijheid van het vliegeterrein te Soesterberg wonen en nog niet hebben voldaan aan het advies, vervat in het indertijd van den Burgemeester uitgegane schrijven, om de aldaar gelegen woningen te verlaten nogmaals aangespoord aan dit advies gevolg te geven. Dat het gevaar aldaar niet denkbeeldig is, is dezer dagen wel onomstootelijk bewezen.>

In de loop van de oorlog werd de sirene van de brandweerkazerne verplaatst naar het hoge transformatorgebouw van de PUEM achter de dienstwoning op Banningstraat 108 (nu Montgomeryweg 1), direct achter 't

Zwaantje. Deze werd elke zaterdag om 12 uur gedurende enige minuten proefgedraaid met een monotoon geluid. Bij brand- of luchtalarm gaf de sirene een janktoon (wisselende frequenties). Het sein 'veilig' na een luchtaanval werd gedurende één minuut gegeven met een monotoon geluid.

Op 4 mei 1941 werden via een bericht in de krant van Fortuyn Harreman meer mannen opgeroepen voor de L.B.D. De Soester Courant van 19 september 1941 maakte bekend dat de voetbalvereniging van de L.B.D. in Soesterberg het initiatief had genomen om een competitie over tien weken te organiseren tussen de elftallen van Zon en Schild (Amersfoort), Raad van Arbeid (Amersfoort), Spoorvogels (Baarn) en de Soesterbergers zelf, te spelen op zaterdagen. De lauwerkrans was beschikbaar gesteld door burgemeester Des Tombe, de Grote Medaille door de ere-voorzitter van de V.V., Fortuyn Harreman. Verder zouden nog dertien medailles worden uitgereikt.

De jaarvergadering van 1942 vond plaats op 16 december in Huis ten Halve. Aan het begin van het jaar was het ledental 69. De blokorganisatie was tot stand gekomen met J. Nooder als wijkhoofd. Het aantal schuilplaatsen was uitgebreid. Er was een batig saldo. De kosten van het tijdschrift 'Luchtgevaar' bleven een hoge uitgave voor de kas.

Fortuyn Harreman was in ieder geval tot december 1943 commandant van de L.B.D. in Soesterberg. De jaarvergadering van 1943 werd in december weer gehouden in Huis ten Halve.

Concrete berichten over de inzet van de L.B.D. zijn bijna niet te vinden in de kranten, maar de mannen hadden werk genoeg, met name tijdens de grote brand op de Leusderhei op 18 april 1941 en door de zware bombardementen op 8 maart, 15 augustus en 3 september 1944.

Grote brand op de Leusderhei.

In april 1945 waren Duitse Sprengkommando's bezig de gebouwen op het vliegveld die nog overeind stonden op te blazen. Dit zou ook gebeuren met het Duitse wachtgebouw aan de Banningstraat. Wegens de grote

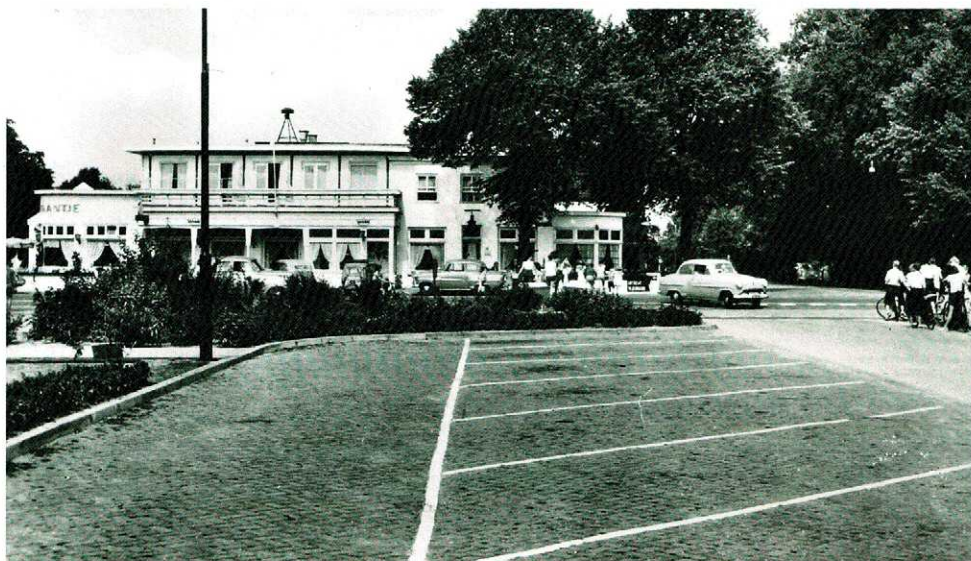

Ingestorte hangars op het vliegveld, waar de Duitser camouflagenetten over hadden gespannen.

schade die deze actie zou veroorzaken aan alle woningen daar vlakbij, werd onderhandeld met de Duitsers. Toegezegd werd dat ze het gebouw met rust zouden laten als het werd afgebroken door de Nederlanders. De mannen van de L.B.D. werden hiervoor ingezet. Toen ze het dak hadden verwijderd was de oorlog

afgelopen. De rest bleef staan en werd kort na de bevrijding met een plat dak ingericht als 'Bakelietfabriek'. De resten hiervan werden begin 2019 verwijderd.

De sirene van de brandweer stond nog tot omstreeks 1960 op het vierkante gebouw van de PUEM achter 't Zwaantje. Of de L.B.D. na de oorlog nog actief was is niet bekend.

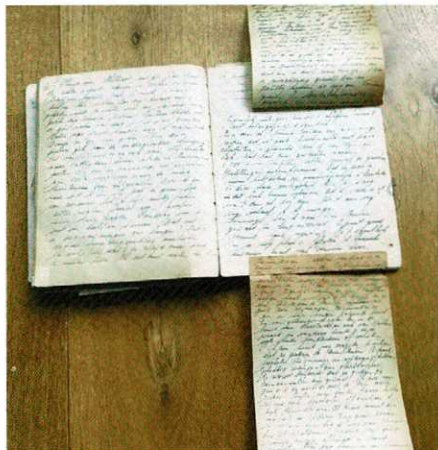

Restaurant 't Zwaantje.

OORLOGSDAGBOEK VAN TANTE MARTHA 1944-1945

Door Hans van Hees

DEEL 1

Mijn tante Martha hield in de oorlog vanaf 13 mei 1941 een dagboek bij. Dat deed ze op aanraden van haar vader om de vorderingen van de oorlog, die ze via de illegale radio op zolder volgden, te kunnen vastleggen. Martha Rademaker was in 1941 zestien jaar oud en zat op de RK ULO. Ze was de tweede van de zeven¹ kinderen van Joh Rademaker (van schildersbedrijf “Karelsen en Rademaker”) en Mien van den Brink. Ze woonden tijdens de oorlog op Laanstraat 42 naast het pand waar eerst sigarenzaak

en nu ook slijterij Rademaker gevestigd is. Na de oorlog zou het gezin naar Dorresteinweg 3 verhuizen.

In het dagboek gaat het heel veel over jonge meisjes-dingen zoals schoolexamen, feestjes, vriendjes en vriendinnetjes maar met name in het laatste oorlogsjaar schrijft ze veel over gebeurtenissen in en rond Soest. In dit artikel wil ik uit haar dagboek fragmenten naar voren halen die een beeld geven van hoe de gewone man/vrouw in Soest dat jaar beleefde. In 1944 was ze 19 jaar oud en had ze een administratieve baan bij Studio van Vlijmen, een houtfabriekje aan de Smitsweg.

Vlak in de buurt woonden haar ooms Gerrit (“de timmerman”), “Zwarte”Piet (“de bakker”) en Theus (“de sigarenboer”). Oom Evert

¹ Naast Martha (1924) waren haar broers en zussen Corry (1923), Ben (1929), Wil (1930), Lies (1931), Johan (1934) en Pieter (1936).

De familie Rademaker in 1948, Links (gebukt) zit Martha.

(“de kapper”) had een zaak aan de Torenstraat en tante Rien was getrouwd met Joh van Schalkwijk (van de radiozaak) waardoor we van een echt katholiek middenstandsmilieu kunnen spreken. Verder was er Tante Katrien die in het klooster zat en oom Bart de metselaar. Aan de Lange Brinkweg woonde nog een, in 1937 overleden, halfbroer van haar vader, “witte” Piet met tante Anna.

Ik schrijf dit met toestemming van tante Martha die, 95 jaar oud inmiddels, in Utrecht woont sinds haar huwelijk met de in 2017 overleden Gabri Lachmeijer. Ze kregen vijf kinderen.

Als ik soms, vanwege privacy, een naam niet wil noemen, dan schrijf ik “x”.

Dinsdag 6 juni 1944 *INVASIE !!!*

“De langverwachte, veelgevreesde en toch zo verlangde dag. Zou dit het begin van het einde zijn? Nelly bracht de boodschap toen ze van het distributiekantoor kwam. We voelden ons allen opgelucht en blij maar ook angstig voor alles wat nog komen moet. Vanavond was er voetbal: ULO-Ulo veteranen 8-4. Het was een leuke wedstrijd. Het regende een beetje en we hebben bij meester Hilhorst onder zijn jas gestaan. Hij deed zelf ook mee. Mijn oude verkering, Ries Huurdeman, was er ook nog. Ik ga het niet meer aanmaken want ik heb geen zin om altijd maar naar het voetbal te moeten. Ik zal maar bidden dat ik ooit nog de ware Jacob ontmoeten zal waar ik gelukkig mee kan zijn. Maar ik ben van plan verpleegster te worden dus de eerste drie jaar geen verkering. Kijken of ik 't volhou.”

Woensdag 7 juni 1944

Lies en ik zijn oppassen bij tante Riek. Eigenlijk heb ik geen tijd om te schrijven want ik ben een jurk aan 't maken en die moet af voordat de invasie hier is. Ze hebben 15 km land veroverd en de stad Caen. Zondag zijn we na de Hoogmis naar juffrouw Orth² gegaan om inlichtingen voor verpleegster. Waarschijnlijk is er per 1-1-'45 plaats in Bussum. Nog fijn met Hetty Stockman gekletst. Ze zit ook zo vol met idealen. Net als ik. Als er nu maar wat van uitkomt!

Martha (rechts) en haar oudste zus Corry in 1943.

Bij 't Elisabeth ziekenhuis in Amersfoort moet je 6 schorten, 4 jurken, 6 andere schorten en zwarte kousen en schoenen hebben. Dat wil heel wat zeggen. Misschien kan ik een jurk van Cor Beuken overnemen. Ik zou het willen want er is zo moeilijk aan te komen.

Vrijdagavond kwam Johan Geerders vertellen dat de Engelsen in Vlissingen geland waren. Ik geloofde het niet maar toen kwam vader met 't bericht dat de politie opgeroepen was. Voet had een bruiloft maar moest de dienst in. Postkantoor en politiebureau waren door de moffen bezet en meer van die smoesjes. Enfin, iedereen op straat maar naderhand bleek het allemaal niet waar te zijn.

² Juffr. Orth was onderwijzeres aan de Mariaschool.

Woensdag 21 juni 1944

Donderdag begon het boetetridium³ voor de wereldvrede. Ik ben er elke dag naartoe geweest. Ik heb naar tante in Roermond geschreven voor schorten maar nog niets gehoord. In de krant stond een advertentie: in Baarn kon je twee verpleegstersjaponnen ruilen voor een kindercap. Ik hoop dat dat wat wordt want ik heb twee capes waar je één goede van kan maken.

Maandag 26 juni 1944

De kapelaan heeft me beloofd in Bussum een goed woordje voor me te doen. Zaterdag weer op japonnen uit geweest in Baarn maar ze wil er iets beters voor hebben, zegt ze. Nou ik zie geen kans er iets beters voor te krijgen. Zondag was de processie in Mariënburg. Het was erg mooi. De Pater sprak erg mooi. Ries was er ook; hij liep mee met Be Quick.

Donderdag 29 juni 1944

Prins Bernhard is vandaag jarig. Ik heb de hele dag een anjer in. 't Zal zijn laatste verjaardag in ballingschap zijn, denk ik. De oorlog gaat reuze goed. Het Italiaanse, Russische en Franse front zitten allemaal even ver van Berlijn. Een heleboel mensen hebben hun toestel weer voor de dag gehaald. Piet ("x") moet van de week spitten. Hij krijgt er 65 gulden voor. Daar doe ie 't natuurlijk om. Ik snap het niet; over anderen heeft ie een grote mond en nu helpt hij zelf de vijand. Terwijl hij toch makkelijk duiken kan. Voor onderduikers verkochten ze vissen van een koehoorn gemaakt en de baas heeft er een onder ons verloot. Cees de Bruin had 'm.

Dinsdag zijn moeder en ik naar het ziekenhuis in Bussum geweest. Dr. Martens vond mijn puntenlijst afschuwelijk hoog. Een 10 was voor Onze Lieve Heer, een 9 voor de examencommissie en een 8 voor een heel goede kandidaat. Hij vroeg hoe ik er in vredesnaam toe gekomen was om verpleegster te worden. 't Leek zo mooi maar 't was niks als met po's sjuuwen en dergelijke en vooral in de Majellastichting was 't ontzettend zwaar, vergeleken met andere ziekenhuizen. 't Was meer een soort kostschool. Hij vroeg ook of ik van 't sexuele leven iets af wist enz.

³ Driedaags bidden in de Katholieke kerk.

Daarna ben ik onderzocht. Het was allemaal in orde. We gingen met de trein naar huis. De voorste coupé is altijd leeg en achter iedere trein zit nu afweergeschut. Zo bang zijn ze.

Gisterenavond ben ik bij Reijntjes geweest om verpleegstersschorten te ruilen voor honing maar het ging niet door. En Rietje ("x") moest 't van de pastoor uitmaken met Henk ("x"). Ze was maandag niet op de EHBO.

Dinsdag 4 juli 1944

Ik ben naar een vormingsavond geweest. Een bruine pater sprak. Erg mooi was 't. 't Lijkt wel alsof ik meer godsdienstig begin te worden. Dat moet ook. 't Heeft in ieder geval een goede invloed op me. Vrijdagavond ben ik met vader en Oom Theus paling wezen halen. Heen was er bij de Baarnse dijk controle, maar terug niet. Druk dat 't was! Van alles loopt er. Ook veel Soesters. Als die man niks voor ons bewaard had waren we met niks naar huis gegaan. We moesten 5 gulden voor 1 pond verse dikke paling betalen.

Zondag heeft Moeder lekker paling gestoofd en we hebben kersen gegeten. 's Avonds stond ik bij tante Rien en daar kwam de kapelaan aan. 't Was nogal warm dus ik liep met mijn blote benen. Toen heb ik gewacht tot hij belde, toen gauw over de Dorresteinweg naar huis en in de keuken gauw mijn kousen aangeschoten. Toen naar binnen. Hij heeft er niets van gemerkt. Hij had een brief gekregen van de pastoor uit Bussum voor inlichtingen. Hij had misschien ook nog wel een laken voor me maar ik mocht het tegen niemand zeggen. Van Jan ("x") hoorde ik dat To gezegd had dat ik non werd en dat van verpleegster was toch maar een gril want ik was ontzettend wispelturig. Dat vind ik gemeen!

Vanavond hebben we een praatavond. Er komt een cathechiste waarschijnlijk over de gevaren van de gemengde verkering spreken. 't Lijkt me wel interessant en nu hoor ik bij een soort kerngroepje. Het is de bedoeling dat we alles wat we horen onder de meisjes brengen. Dat zal niet meevallen.

Maandag 24 juli 1944

Wat zijn we met de oorlog enorm opgeschoten. Er is een aanslag op Hitler gepleegd maar....mislukt. Volgens de jongens in de fabriek heeft Engeland gezegd dat er opstand in Berlijn is. Nu zal het niet lang meer duren. 't Is gewoonweg reusachtig. Als het nu eindelijk maar eens afliep. 't Is op dit ogenblik ook zulk tobben met de aardappelen en met de zeep. Moeder kon vandaag niet wassen omdat ze geen zeep had.

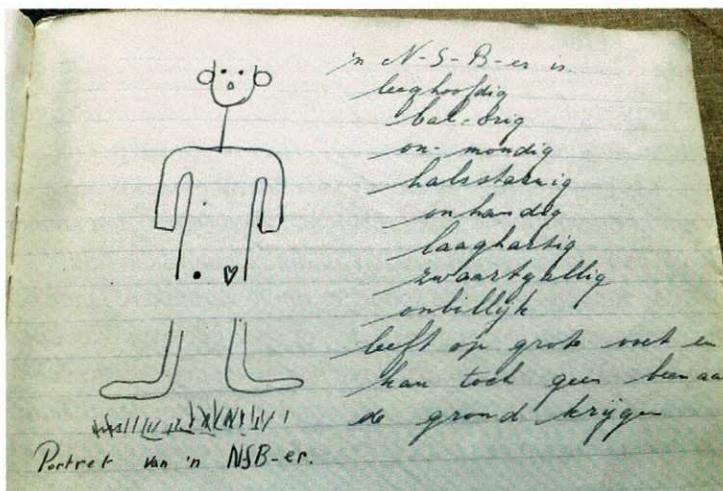
Van tante Beb kreeg ik drie schortjes om te vermaken. Daar heb ik 'r een sigarettendoosje met glazen deksel voor gegeven. Van Loes Herms kreeg ik, uit collegialiteit, drie jasschorten en drie hartjesschorten en ze wilde er niks voor hebben. Enig vond ik 't. Toen heb ik haar zaterdag een potje honing en een potje was gebracht. Ze was er reuze blij mee.

Donderdag 27 juli 1944

Er is een arbeidsmobilisatie afgekondigd. Alle mannen zullen moeten gaan werken voor de Weermacht. Maar mij niet gezien. Wat zal er weer gedoken worden. Met de oorlog gaat het goed. Ze zijn Rusland al uit en zitten vlak bij Warschau. Nu zal het einde toch wel gauw komen. Alhoewel, 't heeft nu al zo lang geduurd, 't kan nog wel een jaar duren. Maar dan wordt 't slecht met eten. Met aardappelen is 't op het ogenblik zo beroerd. Iedereen zit zonder.

Woensdag 16 augustus 1944

Gisteren hebben we een moorddadige aanval meegemaakt op Soesterberg. Ik heb deze week vakantie en we waren aan het zeilen op de Eem bij Koelhorst en ze begonnen hevig te schieten. Enorm veel vliegtuigen kwamen er over. Vast wel 400. Opeens rook, niets als rook. Heel Soesterberg stond in brand, leek het wel. Dan opeens viel er een brandregen, allemaal brandende stukjes fosfor bleek 't. En schieten en explosies, 't was om bang van te worden. Op 't laatst werd er 'n vliegtuig geraakt. Er schoot toch een steekvlam uit!!! Nog een klein eindje vloog hij verder, toen viel hij uit elkaar. Toen zag je twee parachutes in de lucht hangen. Volgens zeggen is er één ontvlucht. Even later viel er iets naar beneden. Het bleek een benzinetank te zijn. Die is terechtgekomen in de tuin bij Verwoerd, naast Verhoef. Alle ruiten kapot en alles bedekt met aarde. Johan en Pieter waren zo bang geweest, ze waren hun rozenkrans gaan bidden. Maar 't is toch eigenaardig dat je 't zo gauw

Tekening in dagboek, mei 1941.

vergeet. 's Avonds dacht ik er al niet meer aan. Zaterdagavond zijn we met die van de Rond naar de bios geweest "De witte droom". Mooi was ie. Schitterend. Ik heb echt genoten en voelde mezelf zweven over het ijs.

Vrijdag 18 augustus 1944

Woensdagavond was er muziek in het rosarium. Het was echt leuk. Daarna zijn we ijs wezen eten bij van de Breemer. Dat is nog het enige goede in Soest. Toen Soest door naar huis. Dat akelige om 10 uur binnen zijn. Je moet je doodhaasten. Met de oorlog gaat het zo goed. De geallieerden schijnen al in de voorsteden van Parijs te zitten. Iedereen verwacht binnen enkele weken het einde. Ik heb er al zo vaak op gehoopt, ik wacht nu maar af. Ze hebben in Baarn jongens opgepikt o.a. Joop Schmidt en Egberts. Je gaat er al helemaal aan wennen dat ze jongens oppikken.

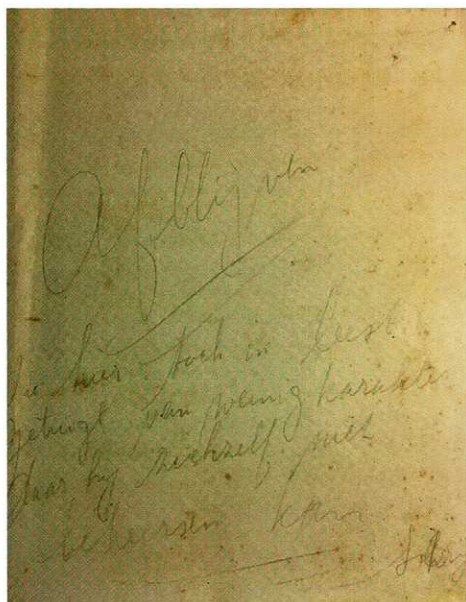
Donderdag 31 augustus 1944 Koninginnedag!!! (zonder feest)

't Portret van de jarige Wilhelmina hebben we versierd en als verjaarscadeau zijn er een stelletje landwachters aangekomen. Met de oorlog gaat 't nog steeds crescendo. Reims is gevallen. We hadden nog zo gehoopt dat het de 31ste vrede zou zijn. Maar nu zal 't toch geen jaren meer duren. Alleen ben ik bang dat we nog heel wat mee zullen maken vóór het vrede is.

Zondagmiddag ben ik naar de 1e ronde van Soest wezen kijken. Evert Grift won 't. Ik had weer herrie thuis omdat ik niet veel zin had om alleen af te wassen. Bah, naderhand vind ik 't vervelend maar ik heb nu eenmaal zo 'n bijdehante snip. Afgelopen zaterdagnacht schrok ik wakker en zag ik 'n vuurgloed. Ik dacht dat 't afweergeschut in elkaar gebomd was en er een munitiedepôt getroffen was op de Engh. Toen kneep ik hem wel een beetje want als zoiets de lucht invliegt dan gingen wij mee. Toen luchtalarm en vader moest opkomen. Overal hoorde je mensen en zag je licht op, nota bene 2 uur 's nachts. Toen vader weer terugkwam bleek dat 't een vliegtuig was dat neergestort was op het vroegere Be-Quickterrein op de Engh. Wij waren weer gerust en zijn kalm gaan slapen. Bij Roelofs op de hoek van de Dalweg zijn alle ruiten stuk. Er stonden twee moffen bij het gat, je mocht er niet bij. Er was niet veel overgebleven maar het rookte nog.

Vanavond zijn er zwemwedstrijden van de grote naar de kleine melm. Ik heb zin om te gaan kijken.

Ik zie zo tegen de komende drie maanden op; als ik niks meer te doen heb op mijn werk, bah! Maar ja, ik doe het om nog wat te verdienen.

VERDWENEN SOEST; BOUWSELS LANGS DE DUINWEG

Door René van Hal

Al sinds 1990 verzorgt de Historische Vereniging Soest/Soesterberg tweewekelijks in de Soester Courant de rubriek Verdwenen Soest. In deze rubriek worden foto's van personen, objecten m.b.t. de historie van Soest geplaatst met een oproep aan de lezers van de krant of zij de foto herkennen en daaraan herinneringen hebben over gehouden. Dit alles met als doel de historie van Soest te beschrijven en daarmee levend te houden.

Op 3 juli jl. werd onder de kop "Bouwsels aan de Duinweg" onderstaande foto geplaatst. De oproep in deze uitgave van de Soester Courant wat voor bouwsels het waren, leverde telefonische noch schriftelijke reacties op. Hetgeen ook bij de tweede plaatsing op 17 juli werd aangegeven. Op de plaatsing van 17 juli kwamen ineens wel veel reacties binnen die een inmiddels historisch beeld geven van de

Foto uit 1932.

bij de Johanna Hoeve geplaatste kippenhokken als onderdeel van een pluimveebedrijf, dat daar vele jaren heeft gestaan en later is verplaatst naar de Eigendommweg. Over deze hoeve en het bedrijf leest u hieronder meer.

Johanna Hoeve – Duinweg te Soest

In 1924 is voor de eerste keer sprake dat er op Duinweg 4 (later omgenummerd naar Duinweg 6) een pluimveebedrijf was gevestigd. Eigenaar was de familie G. Aleid Top, die in juni van dat jaar naar deze locatie verhuisde. Als naam werd gevoerd “Pluimveebedrijf Johanna Hoeve”. Er was in die jaren tegelijkertijd sprake van een boomkwekerij, waardoor van een gemengd bedrijf sprake is.

SOEST 1927.
Nots. F. P. E. VAN DITZHUUYEN te Baarn,
zal op

DINSDAG 28 JUNI 1927,
des voormiddags 10½ uur in het Koffiehuis
de Gouden Ploeg te Soest

PUBLIEK VERKOOPEN :

**I. Het Landhuis genaamd
„Johanna's Hoeve” met
schuur,**
waarin veestalling grooten moestuin
met boomgaard erf en bouwland te
Soest aan Duinweg, Braamweg en
Heideweg, pl. genummerd Duinweg 4,
ter grootte van 1.13.10 aren, te velen
in 8 perc. en comb.

**II. Een villa met erf, tuin
en bosch**
te Soesterberg aan den Kampweg 78
groot 11.45 aren.

III. Bouwterrein
naast en ten noorden van voorgaand
perceel aan den Kampweg ter grootte
van 13.50 aren.

IV. Een Winkelhuis
te Soest aan de Beukenlaan nr. 24A
hoek Klaarwaterweg, groot 2.60 aren.

**V. Een burgerwoonhuis m.
schuur, erf en tuin**
te Soest aan den Schoutenkampweg
nr. 1, hoek Verlengde Kolonieweg groot
4.02 aren.

De perc. zijn vrij van huur te aanvaarden
bij de betaling der kooppenningen welke
betaling uiterlijk moet geschieden.
Meerdere inlichtingen ten kantore van
genoemden notaris.

Openbare Verkoop 1927.

Het perceel is in de daaropvolgende jaren relatief vaak in verschillende handen gekomen. Al in 1925 werd het verkocht aan de heer D. Bekkers. Hij zette het bedrijf voort en was daarbij in het bezit van een vrachtwagen, die hij tegen “een billijk tarief” aanbod voor vracht- en veevervoer. Al begin 1927 besloot de familie Bekkers te vertrekken naar het buitenland en bood het pand met het daarbij behorend perceel aan op een Openbare Veiling. Deze werd op 28 juni 1927 gehouden in Koffiehuis “De Gouden Ploeg”. Het perceel was 1.13.10 are groot en bevatte volgens de advertentie van de Openbare Verkoop onder meer een Landhuis met schuur waarin een veestalling, een moestuin en een akker gelegen in de driehoek Duinweg/Heideweg/Braamweg. Zowel op de Duinweg als de Braamweg was het perceel ontsloten. De familie G. van de Wiel kocht dit perceel aan en specialiseerde zich vervolgens weer in een pluimveebedrijf, later Hoenderpark genaamd. Bijzonder is dat twee jaar later op 7 juli 1929 weer een Openbare Verkoop

voor Duinweg 4 werd gehouden van de inventaris van de naar het buitenland vertrekkende familie Bekkers. Die inventaris bestond uit diverse bijzondere elementen, want naast meubilair en andere inventarisgoederen werden ook boeken van Van Lennep en Elsevier en ook diverse schilderijen ter verkoop aangeboden.

De heer Van de Wiel die het Pluimveebedrijf Johanna Hoeve voortzette, was als secretaris actief binnen de in 1930 opgerichte Vereniging van

Openbare Verkoop.

DEURWAARDER

D. DE GROOT

te Amersfoort, zal op WOENSDAG 25 Februari 1931 des middags ten 2 uur precies aan de Hoenderfokkerij van den Heer v. d. Wiel te Soest aan den Duinweg No. 4, wegens opheffing van bedrijf, publiek om constant geld verkoopen een bij genoemde Hoenderfokkerij tijdelijk ondergebrachte complete

Hoenderparkinventaris

wt.o. ongeveer 240 kippen (Leghorns, Welsummers, Barnevelders), 10 hanen, 3 kalkoenen, groote en kleine broedmachine, kunstmoeders, droogvoederbakken, graanreservoirs, graanketel, thermometer, gritbakken, groote en kleine drinkbakken, gereedschappen, enz. enz.
's Morgens voor den verkoop genummerd te zien van 10-12 uur.

Openbare Verkoop 1931.

Pluimveehouders in Soest. Al in 1931 echter werd het bedrijf overgedragen aan de uit Amsterdam komende familie J. van Wilgenburg.

De foto verschenen in de Soester Courant van 3 en 17 juli 2019, is gemaakt in de tijd dat de heer Van Wilgenburg eigenaar was van het bedrijf aan de Duinweg. Dit staat ook beschreven in het in november 2008 uitgegeven en door Hans Kruiswijk geschreven boek "Straatpraat; Soest en Soesterberg toen en nu".

Pluimveebedrijf / Broederij W. Keizer

In maart 1934 komt het bedrijf vervolgens in handen van de familie W. Keizer, zo blijkt uit gegevens uit de Burgerlijke Stand. Deze familie was in 1930 in Soest aan de Nieuweweg komen wonen vanuit

hun toenmalige woonplaats Utrecht. Oorspronkelijke kwam zij uit de omgeving van Harderwijk. Ze had nog geen eigen pluimveebedrijf, maar de heer W. Keizer was al wel actief binnen de pluimveewereld.

Dit is onder meer te lezen in een ingezonden brief, die op 29 oktober 1932 werd geplaatst in de plaatselijke krant "De Soester" over de bestanddelen van kippenmest (stikstof, fosforzuur, kali) en hoe deze te doseren om verschillende soort planten hiermee te bemesten. Hieruit blijkt dat de huidige milieugerichte discussie al veel langer speelt en niet nieuw is.

De familie Keizer heeft vele jaren op de Duinweg 6 dit pluimveebedrijf geëxploiteerd. Zoon Klaas Keizer was ook binnen het bedrijf actief geworden en de naam van het pluimveebedrijf was inmiddels gewijzigd in Broederij Keizer en Zoon.

De heer W. Keizer met zijn kippen.

KUIKENS.

Besteed Uw toewijzing „KUIKENS“ goed en koopt kwaliteitskuikens, vakkundig gebreed en persoonlijk afgeleverd.

Zend daarom Uw bonnen vroegtijdig in bij

BROEDERIJ KEIZER

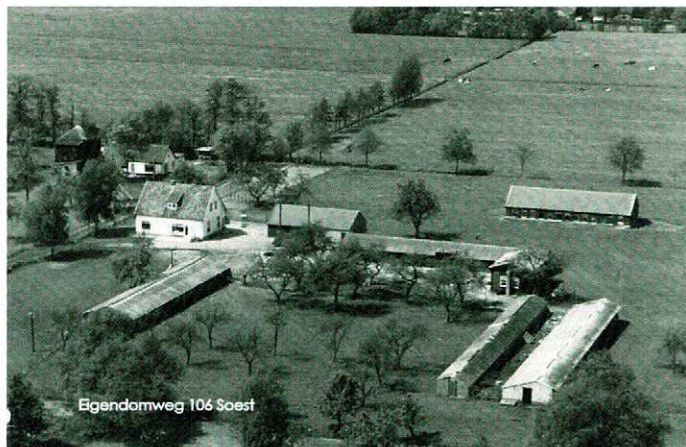
DUINWEG 4 - SOEST - TELEFOON 2154

Begin 1948 is het bedrijf verplaatst naar de Eigendomweg nummer 106. Aldaar hadden Wim Keizer en zijn zoon een huis met perceel grond gekocht waar tot dat moment de familie Naethuys een pluimveebedrijf had. Directe aanleiding was dat er geen mogelijkheid was om op de Duinweg het bedrijf uit te breiden. Bovendien was Soest-Zuid verder in ontwikkeling en zou ook de Bonifaciusstraat worden aangelegd waarbij de familie Keizer grond zou moeten afstaan. De Bonifaciusstraat en de omgeving (waaronder ook Meidoornweg) is begin jaren '50 van de vorige eeuw gerealiseerd. De familie Keizer zal een deel van de kippenhokken die op het terrein aan de Duinweg stonden hebben mee verhuisd. Hiermee is de sinds 1924 bestaande functie van pluimveebedrijf aan de Duinweg nummer 4 beëindigd.

De plaatselijke timmerman/aannemer E.C. Higler richtte vervolgens in de vrijkomende gebouwen op dit perceel een houtbewerkingsbedrijf in, t.w. Ledi-Como-fabriek.

Eigendomweg 106: voortzetting Pluimveebedrijf / Broederij Keizer en Zoon

De familie Keizer ging nog meer dan 10 jaar met haar Pluimveebedrijf/Broederij door op de locatie Eigendomweg 106. Na wat tegenslagen in het bedrijf is het perceel met het huis rond 1959 verkocht aan J.

Hoogeveen, hij woonde aan de Veenzoom. De familie verhuisde vervolgens naar een ander huis aan de Eigendomweg. Daar werd het bedrijf echter niet meer opgestart. W. Keizer ging met pensioen en zijn zoon Klaas ging werken bij

Kat Emaïlle te Soestduinen. Na nog enkele andere betrekkingen heeft Klaas uiteindelijk tot zijn pensioen gewerkt als ambulancebroeder. Deze functie oefende hij al eerder als vrijwilliger uit in combinatie met zijn lidmaatschap van de vrijwillige brandweer in Soest.

Met de ontwikkeling van Smitsveen/Engendaal en de aanleg van de Koningsweg heeft de heer Hoogeveen de grond met opstallen van Eigendomweg 106 verkocht aan de gemeente Soest en waarschijnlijk meer ervoor betaald gekregen dan hij ervoor betaald heeft. De gemeente streefde immers vergroting van het woningenbestand na.

Afsluiting

Vele duizenden eieren zijn in de ongeveer veertig jaar die het Pluimveebedrijf / Hoenderbedrijf heeft bestaan uitgebroed en kwamen kippen tot leven. Juist het uitbroeden van de kippen was de corebusiness en zeker niet eierproductie. De familie Keizer was het overgrote deel van die jaren de eigenaar van de Johanna Hoeve.

De historie kent veel ups en downs, o.a. door de vele wisselingen in het eigenaarschap als ook ziektes die het voortbestaan van de broederij hebben bedreigd. Gestart in een periode dat er nog voldoende ruimte was in Soest voor dit soort bedrijfsactiviteiten, zien we dat in de huidige tijd deze ruimte steeds meer beperkt wordt, niet alleen omdat grond nodig is voor woningen en natuurontwikkelingen, maar ook omdat de milieueisen veel beperkingen opleggen. De agrarische historie van Soest wordt steeds minder zichtbaar, het aantal agrarische bedrijven neemt nog steeds af, alhoewel de gemiddelde omvang vanuit exploitatie technisch oogpunt is toegenomen.

Literatuur:

- Straatpraat: Soest en Soesterberg toen en nu; geschreven door Hans Kruiswijk en uitgegeven in 2008. Dit als aansluiting op de gelijknamige rubriek die in het huis-aan-huisblad wekelijks is verschenen.
- Informatie uit diverse plaatselijke en regionale kranten in de periode 1920 tot en met 1949.
- Gesprek met enkele leden van de familie Keizer, pluimveehouders aan de Duinweg en later aan de Eigendomweg in de periode 1934 tot rond 1959.

HET VAARDERHOOGT EN OMGEVING ROND 1960

Door Steven Buijtenhuis

Wanneer we het Vaarderhoogt noemen, dan denken we natuurlijk meteen aan het bekende tuinadviescentrum. In 1970 startte Toon van den Bremer hier met een tuincentrum en gaf het de naam Vaarderhoogt. Een goed gekozen naam, het Vaarderhoogt is een wat hoger gelegen gebied aldaar. Wanneer je de Dorresteinweg vanaf de Laanstraat inrijdt gaat deze tot halverwege omlaag om dan tot aan het Vaarderhoogt te stijgen en daarna weer te zakken tot aan de Wieksloterweg.

Op oude kaarten zie je dat daar meer akkers zijn gelegen en dat de rest van het Soesterveen weidegrond is. Tegenover het tuincentrum is het Veenpad, een binnenweg die (aanvankelijk onverhard) eerst in zuidelijke richting loopt om daarna met een scherpe bocht naar de Wieksloterweg te gaan. Het Veenpad is al jaren geen doorgaande weg meer, waarschijnlijk omdat de eigenaren van de grond er liever gras lieten groeien. De naam Veenpad is voor het eerste deel zelfs jaren geheel weggepoetst en de aanliggende woningen kregen de Dorresteinweg als adres. Maar toen de nieuwe wijk werd gebouwd is de oude naam weer in ere hersteld.

Opvallend was dat in de droge zomer van 2018 goed te zien was waar de grens ligt van het Vaarderhoogt. Achter het parkeerterrein van het tuincentrum liggen weilanden die tot aan de Wieksloterweg lopen. Vooraan, op de zanderige grond, was het gras allemaal dood en achteraan bleef het veel langer groen. Daar is het dan weer veen.

Het is misschien aardig om ook een paar eertijds bekende bewoners van het Vaarderhoogt te noemen. Te beginnen met het huis dat stond op de hoek van Veenpad en Dorresteinweg. Hier woonde Cees Blankestijn met Fie Jansen-Kooi. Cees was buschauffeur bij Tensen. De ouderen herinner zich vast nog wel zijn luide begroetingen aan bekenden. Cees

had daarnaast ook een aantal koeien die hem, naast zijn AOW, een zakcentje opleverden. Als we het Veenpad dan een vijftig meter opgaan stond daar links een huis waar Joop Blankers met vrouw en zoon Jan woonde. Joop werkte in de vossen bij het bedrijf van Joost Metzukat, iets voorbij het Vaarderhoogt aan de rechterzijde. Over het bedrijf van Metzukat later meer.

Joop met zijn vrouw en links oma met de kleine Jan. Allen zijn overleden.

Gaan we nog ongeveer honderd meter verder dan stond daar de boerderij van Floor. Zo genoemd omdat vanaf het jaar 1900 tot aan de vijftiger jaren daar ene Floor de bewoner was. Het was dan ook

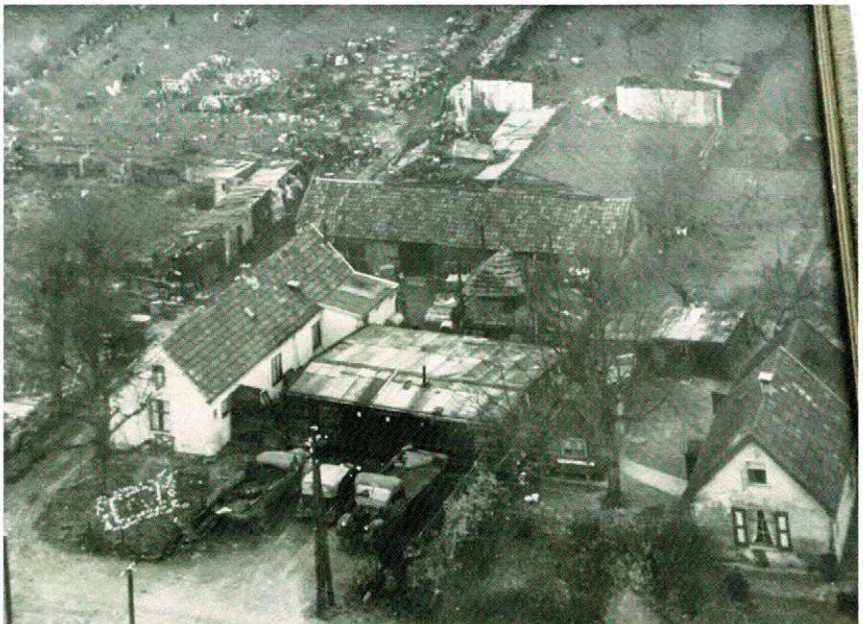
de Florahoeve. Kort na elkaar kwamen er meerdere andere eigenaren voorbij en wel Verhoef, Noordam en Van de Glind. Op 1 februari 1956 betrof de fam. Buijtenhuis deze boerderij en was daar boer tot de nieuwbouw in de negentiger jaren de boel liet verdwijnen.

De boerderij met Buijtenhuis en twee zonen.

Op zich een wat vreemde boerderij: geen hooibergen maar waarschijnlijk heeft Floor daarvoor in de plaats een grote loods met rondom plaatijzeren golfplaten gebouwd. Wel brandgevaarlijk en het hele spul is in februari 1984 volledig afgebrand.

Het Soesterveen was nog onbebouwd en vanuit het huis kon je over de weilanden heen de woningen aan de Laanstraat zien staan. Iets verder voorbij de boerderij stond nog een huis waar de fam. Beijen woonde.

We gaan terug naar de Dorresteinweg en treffen daar een bijzonder adresje. Op de plek waar nu de fa. Strumpel is gevestigd woonde Woutje van de Broek. Woutje (een klein mannetje) woonde daar in een heel klein huisje met dertig katten en een paard. Een heel groot paard dat 's zomers in het aangelegen weilandje zijn/haar eten moest zien te vinden. Er groeide weinig gras, het weiland was altijd kaal. Uiteindelijk heeft hij het paard verkocht. Maar hij was er zo aan verknocht dat hij meteen naar de markt ging (hij zag hem al van verre staan) en het paard terugkocht. Voor de oorlog reed Woutje met paard en kar varkens. Het verhaal gaat

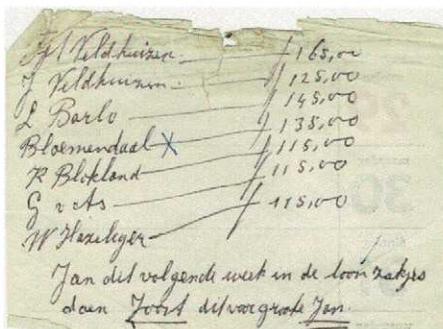

Luchtfoto van het bedrijf ooit; huis rechts staat er thans nog.

dat kwajongens op de Laanstraat de klep opengooide waardoor de varkens op straat liepen.

Ook noemen we Hannes Muis. Hannes woonde in een krot dat ongeveer vijftig meter van de weg tegenover Woutje van den Broek stond. Een wat zonderlinge man die daar in een bouwval zijn oude dag doorbracht. De beschreven situatie is die van rond 1960.

Gaan we verder richting Wieksloterweg dan was daar rechts het bedrijf van Joost Metzukat. Hij was niet getrouwd en was van Poolse afkomst. Hij werkte aanvankelijk in de bouw en later had hij als zelfstandige het stortafval van de Spoorwegen gepacht om het te sorteren en te verkopen. Hij was ondernemend en heeft daar kansen in gezien en is voor de oorlog al voor zichzelf begonnen in papier en lompen. Het werd een groothandel waar het ingekochte papier en lompen in balen werden geperst. Zo gingen er dagelijks grote vrachtwagens met balen naar de verwerkende industrie. Joost was niet getrouwd, maar woonde samen met Marie Blankers, die zeven kinderen had, waarvan eerdergenoemde Joop Blankers er een was. Dhr. Metzukat liep mank doordat hij in de oorlog met voedsel reed en is beschoten. Dus toen had hij al auto's en bekend is dat ze in de oorlog in één dag een vrachtauto geheel begraven hebben om deze uit handen van de Duitsers te houden. Het bedrijf is in 1972 gestopt en Metzukat is in 1974 op 66-jarige leeftijd overleden. Hij was een prima werkgever, hij was goedgeefs en hij sponsorde clubs.

A handwritten payroll slip on aged paper with a grid. The names and amounts are written in cursive. At the bottom, there is a note in Dutch: 'Jan dit volgende met in de loon salaris dan Joost dit was grote Jan'.

J. Veldhuizen	165,00
J. Veldhuizen	125,00
L. Barlo	145,00
Blaesmendael X	138,00
R. Blokland	115,00
S. v. A.	115,00
W. Heerliger	115,00

Jan dit volgende met in de loon salaris
dan Joost dit was grote Jan

Opdracht tot uitbetalen lonen in 1965.

Bedrijf van Metzukat
omstreeks 1970.

Door René van Hal

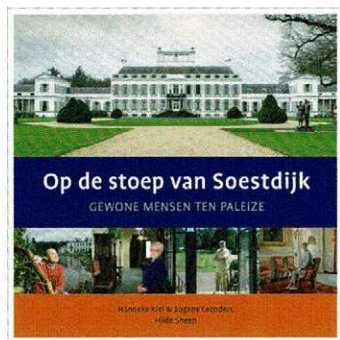
In de maand november 2019 zijn twee nieuwe boeken gepresenteerd waarin Soesters hun ervaringen delen over hun contacten met de Koninklijke Familie die het Paleis Soestdijk bewoonde en het uitgaansleven in Soest.

Op de stoep van Soestdijk, gewone mensen ten paleize

Hanneke Kiel en Eugene Leenders

*ISBN 9789492055705, 192 pagina's,
Uitgeverij Nabij Producties, november
2019, verkoopprijs €24,95.*

Vrijdagochtend 23 november werd in de Oranjerie bij Paleis Soestdijk het door Hanneke Kiel & Eugene Leenders geschreven boek “Op de stoep van Soestdijk” gepresenteerd. Rondom het verschijnen van dit boek was al veel aandacht besteed in zowel de regionale als landelijke pers. In het boek bijzondere verhalen van 31 gewone mensen, vooral bewoners van Soest en Baarn die op de een of andere manier speciale herinneringen hadden aan hun bezoeken aan het Paleis Soestdijk en contact met haar bewoners. De verhalen zijn op acht verschillende wijzen in het boek beschreven ondersteund met foto's die de geïnterviewden terug brachten naar de plek waaraan zij de meeste herinneringen hadden overgehouden. Verhalen van kinderen die op het terrein van het paleis hebben gewoond, de hofleveranciers waaronder de Soester Jan Mets, personeelskinderen, werknemers van het koninklijk huis en anderen. Een rijk geïllustreerd boek met meer dan 200 pagina's: een uniek herinneringsdocument met veel herkenning voor ons Soesters als naaste burenen van dit paleis.

Het Soester Uitgaansleven, toen wij nog jong waren ...!

Lex Bergers en Peter Beijer

*Uitgeverij Peles, november 2019,
verkoopprijs €26,95.*

Na de succesvolle uitgave over het Soester Natuurbad in 2018 hebben de schrijvers Lex Bergers en Peter Beijer een nieuw en wederom uniek boek toegevoegd aan de collectie over het Soester Uitgaansleven. Tijdens de presentatie op woensdagavond 27 november bleek dat ondanks dat het boek 200 pagina's bevat zo een tweede uitgave zou kunnen worden gevuld.

Wat een bruisend uitgaansleven heeft Soest gekend en kent Soest eigenlijk nog steeds. Eigenlijk besef je dat niet, dit ondanks het lezen van de Soester Courant.

Vanuit het verre verleden met aandacht voor herberg “In het Wapen van Gaesbeek”, later “De Drie Ringen”, wordt een breed beeld gegeven van o.a. de diversiteit aan horecagelegenheden, de verenigingsgebouwen en de verschillende soosen, cultuur en uitgaan in zowel Soest als Soesterberg.

Wat het boek zo bijzonder maakt zijn ook de druppels met echte persoonlijke ontboezemingen die in het boek zijn terug te vinden.

Met deze uitgave wordt een historisch beeld gegeven en een brug geslagen naar wat Soest zo bijzonder aantrekkelijk maakt als gemeente om in te wonen en te leven.

HISTORISCHE VERENIGING SOEST/SOESTERBERG

De leden van de Historische Vereniging Soest/Soesterberg werken in een aantal werkgroepen om onderzoek te doen en gegevens vast te leggen.

Voor nadere informatie kunt U met de contactpersonen overleggen, te weten:

Genealogie:	Wim Routers	routers@xmsnet.nl
Mondelinge geschiedenis:	Wim de Kam	wpdekam@kpnmail.nl
Commissie ruimtelijke kwaliteit:	Vacant	
Evenementencommissie:	Hanneke Roskam	hanneke@roskam.nu
Werkgroep Soesterberg:	Henk Schimmel	histversoesterberg@gmail.com
Website en Verdwenen Soest:	René van Hal	halrenevan@xsmnet.nl
Redactiecommissie:	Paul Verhoeven, Riky van 't Klooster Dick van Fulpen, Henk van den Boomgaard	
Redactie-adres:	Paul Verhoeven	redactie@hvsoest.nl
Opmaak:	Linda Kreijns	www.lindaontwerpt.nl

Contributie per jaar

Voor inwoners van de gemeente Soest is de contributie €23,00. Voor leden buiten Soest is dit hoger omdat het versturen van het kwartaalblad extra kosten met zich meebrengt. Buiten de gemeente: €29,00 - Buitenland: €59,00 - Bedrijfsleven: €40,00 - Betaling contributie op rekeningnummer NL66RABO0359902235. Losse oude nummers verkrijgbaar bij het redactieadres. Leden €2,50. Niet leden €5,00.

Copyright - Historische Vereniging Soest/Soesterberg

Indien niet anders aangegeven komen de afbeeldingen uit de collectie van de HVS en/of uit het Gemeente Archief Soest. Alle rechten voorbehouden. Overname uit deze uitgave is alleen toegestaan na schriftelijke toestemming van het bestuur van de Historische Vereniging Soest/Soesterberg. Redactie en bestuur zijn niet verantwoordelijk voor de inhoud van de aangeboden kopij en beeldmateriaal.

De HVS is een erkende ANBI organisatie

HISTORISCHE VERENIGING SOEST/SOESTERBERG

Al 35 jaar is de historische vereniging een actieve club waar we graag nieuwe leden verwelkomen.

Wat bieden wij u als lid aan:

- Elk kwartaal het verenigingsblad "Van Zoys tot Soest"
- Elk jaar wordt een fietstocht en busexcursie georganiseerd
- De Klitsavond, een gezellige avond met een quiz
- Gratis toegang tot Museum Soest
- Lezingen over allerlei onderwerpen
- Werkgroep Soesterberg

Wij beheren de websites www.hvsoest.nl, www.soestopdekaart.nl en www.verdwenensoest.nl. Verder geven we boeken uit, werken we met de gemeente samen betreffende monumentenzorg, archiefbeheer en Open Monumentendag. Voor alle vragen over historisch Soest(erberg): info@hvsoest.nl. De contributie is € 23,- per kalenderjaar.

Historische Vereniging Soest/Soesterberg - Steenhoffstraat 46 - 3764 BM - Soest

Telefoon: 035-5885399 - IBAN: NL66 RABO 0359 9022 35 - secretariaat: info@hvsoest.nl

INSCHRIJFFORMULIER:

Naam en aanhef: fam./dhr./mevr.:

Handtekening:

Adres:

Postcode en woonplaats:

Telefoon:

E-mailadres: